

Hallituksen esitys eduskunnalle Euroopan poliisiviraston perustamisesta tehdyn yleissopimuksen ja siihen liittyvän pöytäkirjan eräiden määräysten hyväksymisestä sekä laiksi tullilain 26 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että Eduskunta hyväksyisi Brysselissä 26 päivänä heinäkuuta 1995 tehdyn Euroopan poliisiviraston perustamista koskevan yleissopimuksen (Europol-yleissopimus) ja siihen liittyvän 24 päivänä heinäkuuta 1996 tehdyn Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen toimivaltaa koskevan pöytäkirjan.

Euroopan unionin oikeus- ja sisäasiain yhteistyön piiriin kuuluvalla Europol-yleissopimuksella perustetaan Euroopan poliisivirasto (Europol), jonka tehtävänä on avustaa Euroopan unionin jäsenvaltioiden toimivaltaisia viranomaisia yleissopimuksessa määriteltujen kansainvälisen rikollisuuden muotojen torjunnassa ja ehkäisyssä.

Europolin päämaja sijaitsee Haagissa Alankomaissa. Kunkin jäsenvaltio nimeää kansallisen yksikön, joka vastaa yhteyksistä Europoliin.

Yleissopimus tulee voimaan kolme kuukautta sen jälkeen, kun kaikki EU:n jäsen-

valtiot ovat hyväksyneet sen omien valtiösääntöjensä mukaisesti. Europolin toiminnan aloittamisen edellytyksenä on yleissopimuksen voimaantulon ohella, että jäsenvaltiot hyväksyvät yleissopimuksessa määritellyt Europolin toimintaa eri alueilla täsmentävät täytäntöönpanoasiakirjat. Sopimukseen liittyy erillinen pöytäkirja, joka koskee Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen toimivaltaa antaa ennakkoratkaisuja yleissopimuksen tulkinnasta.

Esitykseen sisältyvät ehdotus laiksi yleissopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä sekä laiksi tullilain 26 §:n muuttamisesta. Yleissopimuksen hyväksymisen edellyttämät poliisin henkilökistereistä annettua lakia (509/1995) koskevat muutokset sisältyvät samanaikaisesti annettuun hallituksen esitykseen (HE 133 /1997 vp).

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan samana ajankohtana kuin yleissopimus.

YLEISPERUSTELUT

1. Yleissopimuksen sisältö ja Suomea koskevat näkökohdat

1.1. Yleissopimuksen tausta

Euroopan unionista tehdyllä sopimuksella Euroopan talousyhteisön silloiset 12 jäsenvaltiota päättivät laajentaa yhteistyötään myös oikeus- ja sisäasioihin. Yhteistyö näillä aloilla toteutetaan hallitusten välisenä yhteistyönä. Oikeus- ja sisäasiain yhteistyön muodot määrittelevään unionisopimuksen K.1 artiklaan sisällytettiin yhtenä yhteistyöaloista poliisiasiain yhteistyö. Unionisopimuksen K.1 artiklan 9 alakohdan mukaan jäsenvaltiot pitävät yhteistä etua koskevana asiana poliisiasiain yhteistyötä terrorismin, laittoman huumausainekaupan ja muiden vakavien kansainvälisen rikollisuuden muotojen ehkäisemiseksi ja torjumiseksi Euroopan poliisivirastossa (Europol) järjestettävän unionin laajuisen tietojenvaihtojärjestelmän yhteydessä.

Euroopan poliisiviraston perustaminen on siten määritelty unionin perussopimuksessa. Poliisiasiain yhteistyö ja myös Europol-yleissopimuksen valmistelu käynnistyi jo ennen unionisopimuksen allekirjoittamista. Eurooppa-neuvosto käsitteli Euroopan poliisiviraston perustamista kesäkuussa 1991 Luxemburgissa pitämässään kokouksessa ja hyväksyi tavoitteen Europolin perustamisesta. EU:n jäsenvaltioiden asianomaiset ministerit tekivät lisäksi kesäkuussa 1993 erillisen päätöksen Europolin huumeyksikön (Europol Drugs Unit, jäljempänä EDU) perustamisesta. Yleissopimusneuvottelut saatettiin päätökseen kesällä 1995, ja yleissopimus allekirjoitettiin 26 päivänä heinäkuuta 1995.

1.2. Yleissopimuksen tavoitteet ja Europolin toimivalta

Yleissopimuksella perustettavan Europolin tavoitteena on parantaa jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten tehokkuutta ja keskinäistä yhteistyötä vakavien kansainvälisten rikosten torjumiseksi. Europolin toimivaltaan kuuluvat voimaantulosta lähtien laitton huumausainekaupan, ydin- ja radioaktiivisten aineiden laittoman kaupan, laitto-

man maahantulon, ihmiskaupan sekä varastettujen kulkuneuvojen laittoman kaupan estäminen ja torjuminen.

Sopimuksessa on myös määrätty, että terroritoimintaan kuuluvat rikokset tulevat kuulumaan Europolin toimialaan viimeistään kahden vuoden kuluttua yleissopimuksen voimaantulosta. Europolin toimivaltaan kuuluu myös kaikkiin edellä mainittuihin rikollisuuden muotoihin liittyvä rahanpesu ja muut liitännäisrikokset. Yleinen edellytys Europolin toimivallalle on, että rikollisuuden järjestäytyneisyydestä ja sen vaikutusten ulottumuksesta kahteen tai useampaan jäsenvaltioon on olemassa tosiasioihin perustuvaa näyttöä.

Yleissopimuksen liite määrittelee lisäksi ne muut törkeiksi katsottavat kansainvälisen rikollisuuden lajit, jotka neuvosto voi yksimielisellä päätöksellä sisällyttää Europolin toimivaltaan. Näitä rikoksia ovat henkeen, ruumiilliseen koskemattomuuteen, vapauksen kohdistuvat rikokset sekä omaisuusrikokset. Europol voi myös käsitellä petoksia, eri muodoissa tapahtuvaa laitonta kauppaa ja ympäristöön kohdistuvia rikoksia sekä kaikkiin edellä mainittuihin rikollisuuden muotoihin liittyvää rahanpesua ja muita liitännäisrikoksia. Liitteen luetteloa voidaan muuttaa tai täydentää yleissopimuksen määräysten asettamien rajojen puitteissa neuvoston yksimielisellä päätöksellä.

Tavoitteitaan Europol toteuttaa ensi sijassa edistämällä jäsenvaltioiden viranomaisten välistä tietojenvaihtoa. Europol myös kerää, analysoi ja välittää Europolin toimialaan kuuluvia rikoksia koskevia tietoja, syventää jäsenvaltioiden esitutkintaviranomaisten rikostutkinnassa käyttämää erityisosaamista laatimalla yleisluonteisia rikollisuutta koskevia tilannekatsauksia sekä suorittaa selvityksiä viranomaisten koulutuksesta, organisoinnista ja välineistä, rikosten torjunta- ja tutkintamenetelmistä sekä poliisin käyttämistä tieteellisistä ja teknisistä menetelmistä. Euroopan poliisivirastolla itsellään ei yleissopimuksen nojalla ole toimivaltaa ryhtyä operatiivisiin toimiin jäsenvaltioissa.

Merkittävän osan Europol-yleissopimusta muodostaa järjestön yhteyteen perustettavaa atk-tietojärjestelmää koskevat määräykset. Europolin atk-tietojärjestelmään kuuluvat erillisinä osina yleinen tietojärjestelmä, ana-

lyysitietokanta sekä hakemistojärjestelmä. Sopimus sisältää yksityiskohtaisia määräyksiä atk-tietojärjestelmästä, sen sisältämistä tiedoista, henkilöstön oikeudesta käyttää järjestelmää sekä tietojenkäsittelyä, tietoturvaa ja tietosuojaa koskevista kysymyksistä. Sopimus sisältää myös määräykset vastuusta tietojen virheellisen tai lainvastaisen käytön varalta.

Jäsenvaltioiden nimeämällä kansallisilla yksiköillä on omasta aloitteestaan velvollisuus toimittaa Europolille sen tehtävien toteuttamiseksi tarpeellisia tietoja sekä velvollisuus vastata Europolin tietopyyntöihin. Jäsenvaltioiden velvollisuus toimittaa tietoja ei koske tapauksia, joissa tietojen luovuttaminen vaikuttaisi keskeisiin kansallisiin turvallisuusetiin tai vaarantaisi meneillään olevaa tutkintaa tai yksittäisten henkilöiden turvallisuutta. Analyysitietokantoihin jäsenvaltiot tallettavat tietoja vain, jos niiden kerääminen rikosten ehkäisemiseksi, torjumiseksi tai analysoimiseksi on sallittua myös kansallisen lainsäädännön mukaan.

Sopimuksen mukaan kunkin jäsenvaltion on nimettävä kansallinen valvontaviranomainen, jonka tehtävänä on valvoa, että Europolille toimitetaan tietoja kansallisen lainsäädännön rajoissa ja yksilöiden tietosuojaa koskevia oikeuksia noudattaen. Europolissa tapahtuvan tietojenkäsittelyn lainmukaisuutta valvomaan perustetaan yhteinen valvontaviranomainen, jossa ovat edustettuna kansalliset valvontaviranomaiset. Yksittäisillä henkilöillä on oikeus pyytää yhteistä valvontaviranomaista tarkastamaan, että häntä koskevien henkilötietojen tallentaminen, kerääminen, käsittely ja käyttö tapahtuu yleissopimuksen ja siinä viitattujen oikeudellisten instrumenttien edellyttämällä tavalla.

Sopimus sisältää myös määräyksiä Europolin oikeudellisesta asemasta ja oikeuskelpoisuudesta. Europolin toimintaa johtaa hallintoneuvosto ja käytännön toimintaa johtaja. Europolin varainkäytöstä vastaa varainhoitokomitea, ja sitä valvoo varainhoidon valvoja.

Europolin toiminnan aloittamista valmistelee Europolin huumausaineyksikkö EDU, joka perustettiin jäsenvaltioiden ministeriöiden tekemällä päätöksellä kesäkuussa 1993. Unionisopimuksen voimaantulon jälkeen EDU:n toiminta siirrettiin unionin oikeus- ja sisäasiain yhteistyön piiriin. Neuvosto hyväksyi EDU:n toiminnan aloittamista koskevan K.3 artiklan mukaisen yhteisen toiminnan 10 päivänä maaliskuuta 1995 (EYVL L

62, 20.3.1995 s. 1) EDU:n tehtävänä on yhteisen toiminnan 2 artiklan mukaan tietojenvaihto ja analysointi laittoman huumausainekaupan, laittoman ydin- ja radioaktiivisten aineiden kaupan, anastettujen ajoneuvojen kaupan sekä laittomaan maahanmuuttoon liittyvän rikollisuuden osalta. EDU:n toimialaa on joulukuussa 1996 neuvoston hyväksymällä yhteisellä toiminnalla täydennetty siten, että se kattaa ihmiskaupan, alaikäisten seksuaalinen hyväksikäyttöön liittyvät kysymykset mukaan luettuna (EYVL L 342, 31.12.1996 s. 4). Kaikkiin näihin rikoksiin liittyvä rahanpesu kuuluu liitännäisrikoksena myös EDU:n toimialaan.

1.3. Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen toimivalta

Vaikeimpia kysymyksiä neuvoteltaessa Europol-yleissopimusta oli kysymys Euroopan yhteisöjen tuomioistuimelle annettavasta toimivallasta tulkita yleissopimusta ennakkoratkaisuun. Kysymys ennakkoratkaisuista jäi avoimeksi itse yleissopimuksessa. Jäsenvaltioiden välisten yleissopimusten tulkintaa koskevien erimielisyyksien osalta ovat jäsenvaltiot, Yhdistyneitä kuningaskuntia lukuun ottamatta, hyväksyneet sen, että jäsenvaltioiden väliset yleissopimuksen tulkintaa koskevat erimielisyydet ratkaistaan viime kädessä yhteisöjen tuomioistuimessa.

Erillinen yhteisöjen tuomioistuimen ennakkoratkaisu-toimivaltaa koskeva pöytäkirja allekirjoitettiin kesällä 1996. Pöytäkirjan nojalla jäsenvaltiot voivat halutessaan antaa julistuksen, jonka nojalla kyseisen jäsenvaltion tuomioistuimet voivat pyytää yhteisöjen tuomioistuimelta ennakkoratkaisua yleissopimuksen tulkinnasta. Jäsenvaltiot voivat joko rajata oikeuden pyytää ennakkoratkaisua ylimpiin tuomioistuihin tai sallia kaikkien tuomioistuintensa pyytää ennakkoratkaisua.

1.4. Suomea koskevat näkökohdat

Yleissopimus ei vaikuta jäsenvaltioiden viranomaisten toimivaltuuksiin, vaan ne määräytyvät kansallisen lainsäädännön mukaan. Toimivaltaisella viranomaisella tarkoitetaan sopimuksessa sellaisia julkisia elimiä, jotka ovat toimivaltaisia rikollisuuden estämisessä ja selvittämisessä. Suomessa näitä viranomaisia ovat Europolin toimivaltaan

kuuluvilla aloilla poliisiin lisäksi erityisesti tulli- ja rajavartiolaitosviranomaiset.

Europolin suurin merkitys Suomen toimivaltaisten viranomaisten kannalta on kansainväliseen rikollisuuteen liittyvän tietojenvaihdon helpottuminen EU:n jäsenvaltioiden välillä. Europolin perustamisella on huomattava merkitys Suomen ja muiden EU:n jäsenvaltioiden välillä toteutettavan poliisiyhteistyön toteuttamisessa. Europol tarjoaa jatkuvan (24 tuntia vuorokaudessa) käytettävissä olevan yhteydenpitomahdollisuuden Europolin päämajaan Haagissa, ja jäsenvaltioiden yhteyshenkilöverkoston avulla voidaan tarvittaessa nopeastikin saada muiden jäsenvaltioiden toimivaltaisilta viranomaisilta apua toimenpiteitä vaativissa tilanteissa.

Haagissa toimivien jäsenvaltioiden yhteishenkilöiden avulla kyetään käytännössä minimoimaan kieliongelmat. Europol käyttää toiminnassaan EU:n virallisia kieliä, joten kaikki tietojenvaihto jäsenvaltion kanssa suoritetaan sen omalla virallisella kielellä. Yhteyshenkilöiden asiantuntemuksen kautta saavutetaan eri jäsenvaltioiden lainsäädännön, menetelmien ja käytäntöjen mahdollisimman hyvä tuntemus.

Keskusrikospoliisin on tarkoitus toimia Suomen kansallisena yksikkönä, joka tarkastaa ja muokkaa Europol-talletusrekisteriin talletetut tiedot Europol-yleissopimuksen mukaisiksi ja tallentaa ne sitten suoraan käytöstä Euroopan poliisiviraston tietojärjestelmään. Yleissopimuksen mukaan kaiken tietojenvaihdon jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten ja Europolin välillä on kuljettava kansallisen yksikön kautta. Keskusrikospoliisin oikeudesta saada käyttöönsä ja luovuttaa Europolin toiminnassaan tarvitsemia tietoja Europolin atk-tietojärjestelmään on tarkoitus sisällyttää tarvittavat säännökset poliisin henkilörekistereistä annettuun lakiin (509/1995).

Yleissopimuksen edellyttämänä kansallisena valvontaviranomaisena toimisi tietosuojavaltuutettu. Tietosuojavaltuutetun oikeudesta valvoa, että henkilötietojen Euroopan poliisiviraston tietojärjestelmään tallentaminen, käyttäminen sekä missä hyvänsä muodossa tapahtuva välittäminen Europolille tapahtuu lainmukaisesti ja varmistaa, että yksilöiden oikeuksia ei loukata, ehdotetaan poliisin henkilörekistereistä annettuun lakiin sisällytettäväksi tarvittavat säännökset.

Suomi on antanut yhteisöjen tuomioistuinten toimivaltaa koskevan pöytäkirjaan julis-

tuksen, jonka nojalla kaikki suomalaiset tuomioistuimet, joiden käsiteltävänä olevassa tapauksessa on kyse Europol-yleissopimuksen tulkinnasta, voivat halutessaan pyytää yleissopimuksen tulkinnasta yhteisöjen tuomioistuimen ennakkoratkaisua.

2. Esityksen vaikutukset

2.1. Taloudelliset vaikutukset

Suomelle aiheutuu Europolin liittymisestä kustannuksia toisaalta jäsenmaksujen ja toisaalta Europolin tietojärjestelmän perustamisesta aiheutuvia kustannuksia. Europolin jäsenmaksut määräytyvät bruttokansantulon perusteella. Europolin edeltäjän EDU:n osalta Suomen jäsenmaksun suuruus on 1,5 prosenttia EDU:n budjetista. Vuonna 1997 Suomen osuudeksi EDU:n budjetista muodostuu noin 500 000 markkaa. Europolin toiminnan aloittamisen myötä jäsenmaksun odotetaan nousevan jonkin verran.

Europolin tietojärjestelmän perustamisesta aiheutuvat kustannukset jaetaan jäsenvaltioiden kesken. Järjestelmän suunnittelu on aloitettu jo EDU:n toimesta. Vuonna 1997 EDU on perinyt jäsenvaltioilta erityisen tietojärjestelmän kehittämiseen liittyvän jäsenmaksun, josta Suomen osuus on noin 200 000 markkaa. Tietojärjestelmän kokonaiskustannuksiksi on arvioitu 30 miljoonaa ecua, josta Suomen osuus on arviolta noin 2 - 3 miljoonaa markkaa. EDU:ssa jo nyt toimivat poliisin ja tullin lähettämät yhteyshenkilöt toimisivat myös Europolin lähetettyinä yhteyshenkilöinä. Yhteyshenkilöiden lähettämistä aiheutuu noin 1 000 000 markan vuotuiset kustannukset.

2.2. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset

Europol-yleissopimuksen hyväksymisellä ei ole merkittäviä organisaatio- ja henkilöstövaikutuksia. Europolin kansalliseksi yksiköksi on tarkoitus nimetä keskusrikospoliisi, joka jo nyt hoitaa EDU:ssa vastaavia tehtäviä. Kansallisen yksikön perustaminen ja toiminta sekä Europol-talletusrekisterin ylläpito aiheuttaa noin neljän henkilötyövuoden lisätyövoiman tarpeen. Tietosuojavaltuutetun on tarkoitus toimia yleissopimuksen mukaisena kansallisena valvontaviranomaisena, ja tästä aiheutuu tietosuojavaltuutetun toimistolle jonkin verran lisätehtäviä. Tie-

tosuojavaltautetun arvion mukaan toiminta Europol-yleissopimuksen ja muiden vastaavan tyyppisten eurooppalaisten sopimusten (esim. Schengenin sopimukset) aiheuttaa tietosuojavaltautetun toimistossa yhden henkilötövuoden lisätarpeen sekä noin 100 000 markan ylimääräiset vuotuiset matkakustannukset.

2.3. Vaikutukset eri kansalaisryhmien asemaan

Yleissopimus ei vaikuta kansallisten viranomaisten toimivaltuuksiin, jotka perustuvat kunkin jäsenvaltion omaan lainsäädäntöön. Yleissopimusta sovellettaessa noudatetaan erityisesti tietosuojakysymysten osalta jäsenvaltioiden asiaa koskevaa lainsäädäntöä sekä erityisesti Euroopan neuvoston tietosuojasopimusta, jonka kaikki jäsenvaltiot ovat hyväksyneet. Sopimuksen toimeenpanoa tietosuojan ja erityisesti yksilön oikeuksien kunnioittamisen kannalta valvovat sekä kansalliset valvontaviranomaiset (Suomessa tietosuojavaltautettu) että näiden edustajista koostuva yhteinen valvontaviranomainen.

3. Asian valmistelu

3.1. Yleissopimuksen valmistelu

Yleissopimuksen valmistelu aloitettiin jo ennen unionisopimuksen voimaantuloa oikeus- ja sisäasiain niin sanotun Trevi-yhteistyön piirissä. Unionisopimuksen voimaantulon jälkeen valmistelua jatkettiin unionin kolmannen pilarin alaisessa Europol-työryhmässä.

Suomi on osallistunut sopimuksen valmisteluun vuoden 1994 heinäkuusta eli jäsenyyttä edeltäneen tarkkailijakauden alusta lähtien. Liittyessään Euroopan unioniin Suomi hyväksyi muiden uusien jäsenvaltioiden kanssa erillisellä julistuksella tuolloin neuvoteltavana olleiden oikeus- ja sisäasioihin liittyvät kohdat, joista silloiset jäsenvaltiot olivat sopineet liittymisajankohtana (julistus 49, HE 135/1994 vp, Nide I, s. 108). Suomea sopimusneuvotteluissa on edustanut sisäasiainministeriö. Niiden kuluessa on oltu yhteydessä ulkoasiainministeriöön, oikeusministeriöön, valtionvarainministeriöön sekä tietosuojavaltautettuun.

Sopimus allekirjoitettiin Brysselissä 26 päivänä heinäkuuta 1995. Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen asema ratkaistiin erillisellä yleissopimukseen liittyvällä pöytäkirjalla, joka allekirjoitettiin 24 päivänä heinäkuuta 1996 Brysselissä.

3.2. Asian valmistelu Suomessa

Hallitus on lähettänyt Europol-yleissopimuksen tekemistä koskevan ehdotuksen eduskunnalle valtiopäiväjärjestyksen 54 b §:n mukaisesti 6 päivänä heinäkuuta 1995. Eduskunnan hallintovaliokunta on antanut yleissopimuksesta lausunnon (HaVL 1/1995 vp) sekä erillisen lausunnon EY:n tuomioistuimen toimivallasta antaa ennakkoratkaisuja (HaVL 2/1995 vp).

Yleissopimuksesta ja erityisesti sen edellyttämistä muutoksista Suomen lainsäädäntöön on pyydetty lausunnot ulkoasiainministeriöltä, oikeusministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, tullihallitukselta, keskusrikospoliisilta, tietosuojavaltautetulta sekä suojelupoliisilta. Yleissopimus lähetetään Ahvenanmaan maakuntapäivien hyväksyttäväksi Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 59 §:n 2 momentin mukaisesti, koska se sisältää Ahvenanmaan itsehallinnon piiriin kuuluvia määräyksiä.

Hallituksen esitys on valmisteltu virkatyönä sisäasiainministeriössä. Valmistelun aikana on kuultu yleissopimuksen edellyttämistä lainsäädäntömuutoksista lausunnon antaneita tahoja.

4. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

4.1. Hallituksen esitys poliisin henkilörekistereistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnalle on erikseen annettu poliisin henkilörekistereistä annetun lain muuttamisesta. Mainittuun esitykseen sisältyy Europol-yleissopimuksen voimaantulon kannalta tarpeellisia muutoksia poliisin henkilörekistereistä annettuun lakiin, joten esitysten käsittely yhdessä on perusteltua. Yleissopimuksen hyväksymisen edellyttämät poliisin henkilörekistereistä annetun lain muutostarpeet on yksilöity jäljempänä yksityiskohtaisissa perusteluissa.

4.2 Europolin toiminnan kehittäminen

Europol-yleissopimuksen allekirjoittamisen jälkeen yleissopimuksen soveltamisalaan liittyviä kysymyksiä on Europolin toiminnan kehittämistä käsitelty joulukuussa 1996 Dublinissa pidetyn Eurooppa-neuvoston kokouksen perustamassa korkean tason järjestäytynyttä rikollisuutta koskevassa työryhmässä. Työryhmä teki ehdotuksen Europolin toiminnan kehittämisestä Euroopan unionin perussopimuksten muuttamista käsittelevälle hallitusten väliselle konferenssille. Hallitusten välinen konferenssi sopi Amsterdamin huippukokouksessa eräistä Europolia koskevista muutoksista.

Europolia koskeva unionisopimuksen K.1 artiklan 9 kohta on tarkoitus korvata Amsterdamin sopimuksessa uuteen K.2 artiklaan sisällytettävillä tarkemmille poliisiyhteistyötä ja Europolia koskevilla määräyksillä. Kyseisessä artiklassa Europolin tehtäviä on täsmennetty verrattuna Europol-yleissopimukseen, mutta Europolin toimivaltaa koskevat periaatteet eivät uusien määräysten perusteella muutu merkittävästi Europol-yleissopimuksesta. Neuvosto hyväksyy uudessa K.2 artiklassa tarkoitetut tarkemmat Europolin toimintaa koskevat säännökset viiden vuoden kuluessa Amsterdamin sopimuksen voimaantulosta.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Sopimustekstit ja lakiehdotukset

1.1. Europol-yleissopimus

I OSASTO: PERUSTAMINEN JA TEHTÄVÄT

Sopimuksen 1 artiklassa todetaan Euroopan poliisiviraston eli Europolin perustaminen. Artiklan 2 kohdan mukaan Europol on kussakin jäsenvaltiossa yhteydessä vain yhteen kansalliseen yksikköön.

2 artikla sisältää Europolin tavoitteen. Tavoitteena on artiklan 1 kohdan mukaan unionisopimuksen K.1 artiklan 9 alakohdan mukaisesti parantaa jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten tehokkuutta vakavien kansainvälisen rikollisuuden muotojen estämisessä ja torjunnassa. Rikollisuuden muodoista mainitaan erikseen terrorismi ja laitton huumausainekauppa.

Europol on toimivaltainen vain jäsenvaltioiden erikseen yleissopimuksessa määrätyillä rikollisuuden aloilla. Yleisenä rajoituksena Europolin toimivallalle on lisäksi sopimuksen periaate, jonka mukaan Europol on toimivaltainen sopimuksessa määritellyissä asioissa vain, jos on olemassa tosiasioihin perustuvaa näyttöä rikollisen rakenteen tai organisaation olemassaolosta. Lisäksi edellytetään, että tällaisella rikollisella toiminnalla on kahdessa tai useammassa jäsenvaltiossa sellaisia vaikutuksia, että jäsenvaltioiden yhteinen toiminta on välttämätöntä.

Europolin tehtäviksi on ensivaiheessa määritelty laittoman huumausainekaupan, ydin- ja radioaktiivisten aineiden laittoman kaupan, laittoman maahantulon, ihmiskaupan ja varastettujen kulkuneuvojen laittoman kaupan estäminen ja niiden torjuminen. Viimeistään kahden vuoden kuluessa yleissopimuksen voimaantulosta, ellei Euroopan unionin neuvosto päättää aikaisemmasta ajankohdasta, Europol tulee toimivaltaiseksi käsittelemään terroristitoiminnan yhteydessä suoritettuja rikoksia. Artiklassa määritellään myös menettely, jolla Euroopan unionin neuvosto voi yksimielisellä päätöksellä antaa Europolin käsiteltäväksi muitakin, yleissopimuksen liitteessä mainittuja rikollisuuden muotoja. Liitteessä mainitaan eräät vakavat henkeen, ruumiilliseen koskemattomuuteen ja vapauteen kuuluvat rikokset, tietyt omaisuuden kohdistuvat rikokset ja petokset,

laitton kauppa (esim. aseiden ja suojeltujen eläin- ja kasvilajien kauppa) ja ympäristöön kohdistuvat rikokset. Europolin toimivaltaan kuuluvien rikollisuuden muotoihin liittyvä rahanpesu ja liitännäisrikokset kuuluvat myös Europolin toimivaltaan.

3 artiklassa luetellaan Europolin ensisijaiset tehtävät, jotka liittyvät jäsenvaltioiden väliseen tiedonvaihtoon, tietojen keruuseen, kokoamiseen ja analysoimiseen sekä tiedonvälitykseen sekä atk-pohjaisen tietojärjestelmän ylläpitämiseen. Sen ohella Europolin tehtävänä on jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten yhteistyön ja tehokkuuden parantaminen.

4 artiklan mukaan jokaisen jäsenvaltion on perustettava tai nimettävä kansallinen yksikkö, joka vastaa kyseisessä jäsenvaltiossa artiklassa lueteltujen tehtävien toteuttamisesta. Artiklan 2 kohdan mukaisesti tämä kansallinen yksikkö on ainoa Europolin ja kansallisten toimivaltaisten viranomaisten välinen yhteyselin.

Keskusrikospoliisin on tarkoitus toimia Suomen kansallisena yksikkönä.

Toimivaltaisilla viranomaisilla tarkoitetaan sopimuksessa sellaisia julkisia elimiä, jotka ovat toimivaltaisia rikollisuuden estämisessä ja torjunnassa. Suomessa näitä viranomaisia ovat poliisin lisäksi tulli- ja rajavartiolaitos sekä puolustusvoimissa pääesikunnan tutkintaosasto. Toimivaltaisten viranomaisten ja kansallisen yksikön väliset toimivaltasuhteet määräytyvät kansallisen lainsäädännön mukaan. Tietojenvaihdosta poliisin ja muiden yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvien rikollisuuden lajien estämisessä ja torjunnassa toimivaltaisten viranomaisten välillä on tarkoitus sisällyttää tarvittavat säännökset poliisin henkilökisteistä annettuun lakiin.

Tähän esitykseen sisältyy ehdotus tullilain muutokseksi, joka mahdollistaa yleissopimuksen edellyttämän tietojenvaihdon tulliviranomaisten, kansallisen yksikön ja Europolin välillä. Rajavartiolaitosviranomaisten osalta tarvittavat säännökset on tarkoitus ottaa valmisteilla olevaan rajavartiolaitosta koskevaan lainsäädäntöön.

Kansallisen yksikön on toimitettava Europolin käyttöön oma-aloitteisesti tietoja, joita Europol tarvitsee tehtäviensä suorittamisessa. Artiklan 5 kohdassa määritellään erikseen tarkemmin ne tapaukset, joissa kansallinen

yksikkö ei ole elintärkeiden kansallisten etujen vuoksi ole velvollinen toimittamaan Europolille tietoja. Kansallisiin yksiköihin sovelletaan kunkin jäsenvaltion omaa lainsäädäntöä ja niistä aiheutuvat kulut maksetaan kyseisen jäsenvaltion toimesta.

5 artiklassa velvoitetaan kukin jäsenvaltio lähettämään Europoliin ainakin yksi yhteyshenkilö osallistumaan Europolin ja kansallisen yksikön väliseen tiedonvaihtoon. Nämä toimivat kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti noudattaen muuten Europolin toimintaa koskevia yleissopimuksen määräyksiä. Suomi on lähettänyt yhteyshenkilöt Europolin edeltäjään EDU:un tullihallituksesta ja keskusrikospoliisista.

6 artiklassa määrätään kaikista muista atk-järjestelmistä eristetyt tietokoneistetun tiedonkäsittelyjärjestelmän perustamisesta Europoliin. Sen muodostavat jäljempänä kuvautut tietojärjestelmä, analyysitietokanta sekä hakemistojärjestelmä.

II OSASTO: TIETOJÄRJESTELMÄ

7 artiklan mukaan Europol perustaa tehtäviensä suorittamiseksi atk-pohjaisen tietojärjestelmän. Tietojärjestelmään tallennettavat tiedot koskevat henkilöitä, joiden epäillään syyllistyneen tai syyllistyvän Europolin toimivaltaan kuuluvaan rikokseen.

Jäsenvaltiot tallentavat tietojärjestelmään tietoja kansallisten yksiköiden ja yhteyshenkilöiden kautta. Europol tallentaa tietojärjestelmään kolmansien valtioiden ja kolmansien elinten toimittamat tiedot sekä analyysien tuloksena saadut tiedot. Europol vastaa tietojärjestelmästä ja jäsenvaltioiden kansalliset yksiköt yhteyksistä siihen. Poliisin tietojärjestelmien sisältämien tietojen tallentaminen Europolin tietojärjestelmään edellyttää poliisin henkilörekistereistä annetun lain 20 §:n muuttamista.

Sopimuksen suomenkielisessä versiossa on 1 kohdan toisen lauseen alussa virhe kun lause alkaa: "Kansalliset viranomaiset ...". Tekstin pitää kuulua "Kansalliset yksiköt ...". Suomi on esittänyt sopimuksen tallettajana toimivalle neuvoston pääsihteerille pyynnön Wienin valtiosopimusoikeutta koskevan yleissopimuksen (SopS 32-33/1980) 79 artiklan mukaisen oikaisun tekemisestä tämän ja eräiden muiden todistusvoimaiseen suomenkieliseen tekstiin sisältyvien käännösvirheiden korjaamiseksi.

8 artiklassa todetaan, että tietojärjestelmään voidaan tallentaa ainoastaan Europolin tehtävien suorittamiseksi tarpeellisia tietoja. Tiedot sisältävät epäiltyjen henkilöllisyyttä koskevia seikkoja ja rikoksia koskevia seikkoja.

Muiden kuin jo tapahtuneiksi epäiltyjen rikosten osalta kansallisilla yksiköillä on 7 artiklan 1 kohdan 2 alakohdan nojalla oikeus saada suoraan käyttöönsä ainoastaan epäiltyjen henkilöllisyyttä koskevat seikat. Tiettyä tutkintaa varten kansallisilla yksiköillä on oikeus saada pyynnöstä käyttöönsä myös rikosta koskevat seikat. Artiklan 4 kohtaan sisältyvä velvollisuus luovuttaa tietoja edellyttää poliisin henkilörekistereistä annetun lain 20 §:n muuttamista.

9 artikla sisältää määräykset oikeudesta tallentaa tietoja tietojärjestelmään. Oikeus tallentaa tietoja tietojärjestelmään ja hakea niitä sieltä on kansallisilla yksiköillä, yhteyshenkilöillä sekä Europolin johtajalla, apulaisjohtajilla ja asianmukaisesti valtuutetuilla työntekijöillä. Tietojen haku sallitaan vain, jos se on tarpeen tiettyyn tapaukseen liittyvien Europolin tehtävien suorittamiseksi. Oikeus tallentaa tietoja edellyttää muutoksia poliisin henkilörekistereistä annetun lain säännöksiin.

III OSASTO: ANALYYSITIE TOKANNAT

10 artiklan mukaan Europol voi perustaa edellä tarkoitetun tietojärjestelmän lisäksi tietokantoja rikostutkintaa avustavaa analyysia varten.

Europol voi tallentaa analyysitietokantoihin tiettyyn analyysityöhön tarkoitettuja toimivaltaansa kuuluvia rikoksia koskevia tietoja, jos se on tarpeen Europolille asetettujen tavoitteiden toteuttamiseksi. Tiedot voivat koskea epäiltyjen lisäksi todistajia, uhreja, asianomaisia liittyviä henkilöitä ja tiedottajia.

Kansalliset yksiköt välittävät tiedot Europolille sen pyynnöstä tai omasta aloitteestaan. Jos se on perusteltua Europolin tehtävien täyttämiseksi, Europol voi pyytää tai ottaa vastaan tietoja myös artiklassa mainituilta elimiltä tai kolmansilta valtioilta. Neuvosto antaa hallintoneuvostoa kuultuaan tällaista tietojen vastaanottamista koskevat säännöt.

Jokaista analyysihanketta varten perustetaan analyysiryhmä, johon osallistuvat analytikot ja muut Europolin johdon tehtävään määräämät Europolin työntekijät sekä niiden

jäsenvaltioiden yhteyshenkilöt ja/tai asiantuntijat, joista tiedot ovat peräisin tai joita tiedot välittömästi koskevat. Ainoastaan analyysitietokantoihin on oikeus tallentaa tietoja analyysitietokantoihin ja hakea niitä sieltä.

Neuvosto antaa hallintoneuvoston esityksestä analyysitietokantojen käyttöä koskevat tarkemmat säännöt. Sääntöjä on valmisteltu neuvoston työryhmässä ja ne on hyväksytty alustavasti toukokuussa 1997. Ehdotus säännöiksi on toimitettu eduskunnalle valtiopäiväjärjestyksen 54 e §:n nojalla 13 päivänä toukokuuta 1997.

11 artikla koskee hakemistojärjestelmää, jonka Europol luo analyysitietokantoihin tallennettuja tietoja varten. Hakemistojärjestelmästä käy sitä käyttävälle yhteyshenkilölle ilmi, sisältävätkö analyysitietokannat hänet lähettänyttä jäsenvaltiota koskevia tietoja, mutta yhteyshenkilön ei ole sen avulla mahdollista tehdä päätelmiä analyysitietokantojen sisällöstä.

Oikeus käyttää hakemistojärjestelmää on Europolin johtajalla, apulaarjohtajilla ja asianmukaisesti valtuutetuilla työntekijöillä sekä yhteyshenkilöillä. Hallintoneuvosto päättää hakemistojärjestelmän järjestämistä koskevista yksityiskohdista. Päätös edellyttää yksimielisyyttä.

12 artikla sisältää määräykset tietokannan perustamisesta. Europol laatii jokaisen atk-pohjaisen analyysitietokannan osalta artiklassa mainitut tiedot sisältävän tietokannan perustamista koskevan määräyksen, joka hallintoneuvoston on vahvistettava. Europolin johtaja antaa Europolin toimintaa valvomaan perustettavalle yhteiselle valvontaviranomaiselle välittömästi tiedoksi esityksen tällaisen tietokannan perustamista koskevaksi määräykseksi.

IV OSASTO: TIETOJENKÄSITTELYÄ KOSKEVAT YHTEISET MÄÄRÄYKSET

13 artiklan mukaan Europol antaa kansallisille yksiköille tiedoksi jäsenvaltioita koskevat tiedot sekä Europolin toimivaltaan kuuluvien rikosten välillä havaitut yhteydet. Tietoja voidaan välittää myös Europolin tehtäviä suoritettaessa tietoon tulleista muista rikoksista.

14 artiklassa todetaan, että tietojenkäsitte-

lyssä on noudatettava 28 päivänä tammikuuta 1981 tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen sekä Euroopan neuvoston ministerikomitean 17 päivänä syyskuuta 1987 henkilötietojen käyttämisestä poliisin toiminnassa antaman suosituksen R (87) 15 periaatteiden mukaista suojatasoa. Jäsenvaltiot toteuttavat Europol-yleissopimuksen voimaantuloon mennessä kansallisessa lainsäädännössään toimenpiteet, joilla tietokantojen henkilötietojen käsittelyä koskevat säännökset saatetaan edellä mainitun sopimuksen ja suosituksen mukaiselle tasolle. Europol-yleissopimuksen mukaisen henkilötietojen välittämisen saa aloittaa vasta vaatimukset täyttävien säännösten tultua voimaan jokaisen siirtoon osallistuvan jäsenvaltion alueella. Europol noudattaa vaadittua suojatasoa myös muiden kuin atk-pohjaisten tietokantojen osalta.

Suomi on artiklassa mainitun Euroopan neuvoston yksilöiden suojelusta henkilötietojen automaattisissa tietojenkäsittelyssä tekemän yleissopimuksen sopimuspuoli (SopS 35-36/1992). Tämän niin sanotun tietosuojasopimuksen tarkoituksena on turvata yksilölle hänen oikeutensa ja perusvapautensa sekä erityisesti hänen oikeutensa yksityisyyteen. Tietosuojasopimus ja suositus on otettu huomioon valmisteltaessa Suomessa voimassa olevaa lakia poliisin henkilörekistereistä (509/1995) ja poliisilakia (493/1995).

15 artikla Jäsenvaltio vastaa järjestelmään tallentamiensa tai välittämiensä tietojen hankkimisen, välittämisen ja tallettamisen laillisuudesta ja tietojen oikeellisuudesta. Europolilla on samanlainen vastuu kolmansien osapuolten välittämien tai Europolin analysointityön tuloksena olevien tietojen osalta. Europol säilyttää tiedot siten, että niiden lähde voidaan tunnistaa.

16 artikla Tietopyyntöjen lainmukaisuuden valvomiseksi Europol laatii otantamenetelyn mukaisesti tarkastuskertomuksia Europolin ja sopimuksen 23 ja 24 artiklassa tarkoitettujen valvontaviranomaisten käyttöön.

17 artikla sisältää tietojen käyttämistä koskevat määräykset. Jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset saavat kansallista lainsäädäntöään noudattaen käyttää tietokannoista haettuja henkilötietoja ja muilla asianmukaisilla keinoilla toimitettuja tietoja Europolin toimivaltaan kuuluvan rikollisuuden tai muun vakavan rikollisuuden torjunnassa. Europol saa käyttää kyseisiä tietoja vain 3 artiklassa määrättyjä tehtäviä suorittaessaan.

Jos tietojen toimittaja vaatii niiden käyttämisessä noudatettavaksi erityisiä käyttörajoituksia, niitä on noudatettava. Jos kansallinen lainsäädäntö kuitenkin edellyttää käyttörajoituksista poikkeamista tuomioistuinten tai lainsäädäntöelinten kohdalla, tietoja saa käyttää, kun ne toimittanutta valtiota on etukäteen kuultu. Tietojen käyttö muiden viranomaisten toimesta tai muihin tarkoituksiin on sallittua vain tiedot toimittaneen valtion oman lainsäädäntönsä sallimissa tapauksissa etukäteen antaman luvan perusteella.

18 artikla koskee tietojen välittämistä kolmansille valtioille ja muille kansainvälisille elimille. Europol voi välittää tietoja Euroopan yhteisölle, unionin toimielimille, muille unionin yhteyteen perustetuille julkisoikeudellisille toimielimille, kolmansille valtioille ja kansainvälisille järjestöille sekä Interpolille, jos se on yksittäisessä tapauksessa tarpeen Europolin toimivaltaan kuuluvien rikosten torjunnassa.

Edellytyksenä tietojen välittämiseksi kolmansille maille tai elimille on tietojen riittävän suojatason takaaminen. Jos kyse on salassa pidettävistä tiedoista, Europolin ja vastaanottajan välillä on oltava salassapitoa koskeva sopimus. Jäsenvaltion välittämistä tietoja välitetään kolmansille osapuolille vain asianomaisen jäsenvaltion suostumuksella. Muita tietoja voidaan välittää Europolin varmistuttua, ettei tämä vaaranna jäsenvaltion turvallisuutta, yleistä järjestystä tai tehtävien suorittamista eikä vahingoita jäsenvaltiota muulla tavoin. Europol vastaa tietojen välittämisestä, ja siitä kuten myös sen perusteesta on tehtävä merkintä.

19 artiklan mukaan henkilö voi pyytää käyttöönsä tai saada tarkastaa itseään koskevat Europolissa tallennetut henkilötiedot. Pyynnön voi esittää minkä tahansa jäsenmaan toimivaltaiselle viranomaiselle, joka välittää pyynnön Europolin käsiteltäväksi. Oikeus tietojen saantiin tai tarkastamiseen määräytyy sen maan lakien mukaan, jossa tätä koskeva pyyntö on tehty. Vaikka kyseiset lait sallisivat tietojen toimittamisen, pyyntö on kuitenkin evättävä, jos se on tarpeen Europolin asianmukaisen toiminnan, jäsenvaltion turvallisuuden ja yleisen järjestyksen, rikostorjunnan taikka kolmannen osapuolen oikeuksien ja vapauksien suojelemiseksi.

Tiedot saadaan muutenkin luovuttaa pyytäjälle vain, jos tiedot toimittanut jäsenvaltio ja mahdolliset muut valtiot, joita asia kos-

kee, siihen yksimielisesti suostuvat. Jos mikä tahansa edellä mainittu syy estää tietojen luovuttamisen, Europol suorittaa pyynnössä tarkoitettujen tietojen tarkastuksen ja ilmoittaa tästä pyynnön tehneelle, ilmaisematta kuitenkaan mitään mikä paljastaisi, onko järjestelmässä henkilöä koskevia tietoja. Henkilö, joka ei tyydy päätökseen, voi hakea muutosta sopimuksen 24 artiklassa tarkoitettua yhteiseltä valvontaviranomaiselta. Jollei muutoksenhakua hyväksytä, yhteinen valvontaviranomainen kuitenkin varmistaa, että Europol on suorittanut pyynnön hylkäämisen edellyttämät tiedostojen tarkistukset asianmukaisesti. Artiklan määräykset koskevat muitakin kuin atk-pohjaisia tietoja.

Artiklan määräysten mukainen Europolin tietojärjestelmiin sisältyvien henkilötietojen tarkistamiseen liittyvä muutoksenhakumenettely kuuluu Suomessa lainsäädännön alaan, koska muutoksenhaussa normaalisti noudatettavasta menettelystä säädetään henkilörekisterilain 35 ja 38 §:ssä.

20 artikla koskee tietojen oikaistamista ja poistamista. Edellä on todettu, että Europol tallentaa tietojärjestelmään ja analyysitietokantoihin kolmansien valtioiden ja kolmansien elinten toimittamat tiedot sekä analyysien tuloksena saadut tiedot. Jos osoittautuu, että Europolin tallentamat tiedot ovat virheellisiä tai Europol-yleissopimuksen vastaisia, Europolin on oikaistava tai poistettava ne. Myös jäsenvaltioiden on yhteistyössä Europolin kanssa oikaistava tai poistettava ne tietojärjestelmään kansallisten yksiköiden ja yhteyshenkilöiden kautta tallentamansa tiedot, jos ne ovat virheellisiä tai Europol-yleissopimuksen vastaisia.

Jokaisella on oikeus pyytää Europolia oikaisemaan tai poistamaan häntä koskevat virheelliset tiedot. Europol ilmoittaa pyynnön esittäjälle, mihin pyyntö on johtanut. Jos pyynnön esittäjä ei ole tyytyväinen Europolin vastaukseen tai jos hän ei ole saanut vastausta kolmen kuukauden kuluessa, hän voi saattaa asian yhteisen valvontaviranomaisen käsiteltäväksi.

21 artiklan mukaan Europol saa säilyttää tietojärjestelmässä ja analyysitietokannoissa olevia tietoja ainoastaan niin kauan kuin se on tarpeen sen tehtävien suorittamiseksi. Analyysitietokantojen epäiltyjä koskevia tietoja saa säilyttää enintään kolmen vuoden ajan.

Mainittu määräaika alkaa kulua uudelleen jokaisen kyseistä henkilöä koskevan tallen-

nettavan tapahtuman ajankohdasta. Tietojen säilyttämisen tarpeellisuus tutkitaan analyysitietokantojen epäiltyjä koskevien tietojen osalta vuosittain ja muiden tietojen osalta vähintään kolmen vuoden välein.

Tietojärjestelmään tallennettujen tietojen tarkastamisen ja poistamisen suorittaa ne tallentanut yksikkö. Analyysitietokantoihin tallennettujen tietojen tarkastamisen ja poistamisen suorittaa Europol. Tietoja ei saa poistaa, jos se loukkaa rekisteröidyn etuja. Tällaisessa tapauksessa tietoja saadaan käyttää ainoastaan rekisteröidyn suostumuksella.

22 artikla sisältää määräykset asiakirjoissa olevien tietojen säilyttämisestä ja oikaisemisesta. Jos osoittautuu, että Europolin asiakirjoissa olevat tiedot eivät ole enää Europolin tehtävien suorittamiseksi tarpeellisia tai ne ovat Europol-yleissopimuksen vastaisia, tiedot on hävitettävä. Tietoja ei saa kuitenkaan hävittää, jos on syytä olettaa, että hävittäminen loukkaisi asiakirjassa käsitellyn henkilön oikeuksia. Tällöin asiakirjaan on liitettävä sen käytön kieltävä merkintä. Jos osoittautuu, että Europolin asiakirjoissa olevissa tiedoissa on virheitä, Europolin on oikaistava ne.

Jokaisella, jota Europolin asiakirja koskee, on oikeus vaatia Europolilta asiakirjan oikaisemista tai hävittämistä taikka käytön kieltävää merkinnän tekemistä siihen. Europol ilmoittaa vaatimuksen esittäjälle, mihin vaatimus on johtanut. Jos vaatimuksen esittäjä ei ole tyytyväinen Europolin vastaukseen tai jos hän ei ole saanut vastausta kolmen kuukauden kuluessa, hän voi saattaa asian yhteisen valvontaviranomaisen käsiteltäväksi.

23 artikla. Kukin jäsenvaltio nimeää riippumattoman kansallisen valvontaviranomaisen valvomaan kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti kyseisen jäsenvaltion sekä sen kansallisen yksikön ja yhteyshenkilöiden Europoliin liittyvää tietojenkäsittelyä. Tätä tarkoitusta varten valvontaviranomaisella on kansallisessa yksikössä tai yhteyshenkilöiden tiloissa pääsy tietojärjestelmässä ja hakemistojärjestelmässä oleviin jäsenvaltion tallentamiin tietoihin.

Jokaisella on oikeus pyytää kansallista valvontaviranomaista varmistamaan, että kyseisen jäsenvaltion häntä koskeva Europoliin liittyvä tietojenkäsittely tapahtuu lainmukaisesti. Tätä oikeutta käytetään sen jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaisesti, jonka kansallisen valvontaviranomaisen puo-

leen on käännytty. Suomen kansallisena valvontaviranomaisena toimii tietosuojavaltuutettu. Tietosuojavaltuutetun oikeudesta tarkastaa Europoliin liittyviä rekistereitä on tarkoitus sisällyttää erillinen säännös poliisin henkilörekistereistä annetun lain 15 §:ään.

24 artikla sisältää määräykset Europolin tietojenkäsittelyä ja -välitystä valvovan riippumattoman yhteisen valvontaviranomaisen perustamisesta. Kukin jäsenvaltio nimeää yhteiseen valvontaviranomaiseen enintään kaksi kansallisen valvontaviranomaisensa edustajaa. Kullakin valtuuskunnalla on yksi ääni.

Tehtäviään suorittaessaan yhteisen valvontaviranomaisen jäsenet eivät saa ottaa vastaan ohjeita milteän muulta elimeltä. Europolin on annettava yhteiselle valvontaviranomaiselle sen pyytämät tiedot ja sallittava sen päästä vapaasti milloin tahansa kaikkiin toimitiloihinsa.

Jokaisella on oikeus pyytää yhteistä valvontaviranomaista varmistamaan, että häntä koskeva tietojenkäsittely Europolissa tapahtuu lainmukaisesti ja oikein. Jos yhteinen valvontaviranomainen toteaa, että tietojenkäsittelyssä on rikottu Europol-yleissopimuksen määräyksiä, se tarvittaessa huomauttaa asiasta Europolin johtajalle. Jos asia ei korjaannu, yhteinen valvontaviranomainen saattaa asian hallintoneuvoston käsiteltäväksi.

Yhteinen valvontaviranomainen laatii säännöllisin väliajoin toimintakertomuksen, joka toimitetaan hallintoneuvoston lausunnon kera neuvostolle. Yhteinen valvontaelin päättää tarkemmista menettelysäännöistään, jotka neuvoston on vahvistettava. Yhteinen valvontaviranomainen muodostaa keskuudestaan komitean, joka tutkii 19, 20 ja 22 artiklassa tarkoitetut muutoksenhaut. Komitean näissä asioissa tekemät päätökset ovat kaikkiin asianosaisiin nähden lopullisia.

25 artiklan mukaan Europol toteuttaa sellaiset tekniset ja organisatoriset tietoturvasuustoimenpiteet, joiden vaatimat voimavarat ovat järkevässä suhteessa niiden tavoitteisiin. Kukin jäsenvaltio ja Europol toteuttavat Europolin automaattisessa tietojenkäsittelyssä laitteille pääsyn, tietovälineiden, tietojen säilyttämisen, käyttäjien, käyttöoikeuksien, tietojen luovuttamisen, tietojen tallentamisen ja tietojen siirron valvontaan sekä järjestelmien toimintakunnan palauttamiseen, luotettavuuteen ja koskemattomuuteen liittyvät toimenpiteet.

V OSASTO: OIKEUDELLINEN ASEMA, ORGANISAATIO JA VARAINHOITOA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

26 artikla koskee Europolin oikeuskelpoisuutta. Europolilla on tavanomainen kansainväliselle järjestölle kuuluva oikeudellinen asema. Artiklan 3 kohta valtuuttaa Europolin tekemään Alankomaiden kanssa niin sanotun isäntämaasopimuksen. Lisäksi Europol voi tehdä salassapitosopimuksia kolmansille osapuolille välittämästään tiedosta sekä analyysitietokantoihin tarvitsemiaan tietoja koskevia sopimuksia neuvoston yksimielisesti määrittelemien sääntöjen puitteissa.

27 artiklassa todetaan Europolin toimielimet, jotka ovat hallintoneuvosto, johtaja, varainhoidon valvoja sekä varainhoitokomitea.

28 artikla sisältää hallintoneuvostoa koskevat tarkemmat määräykset. Hallintoneuvosto osallistuu artiklassa yksilöityihin Europolin hallintoa ja johtamista koskeviin tehtäviin. Kullakin jäsenvaltiolla on hallintoneuvostossa yksi edustaja, jolla on käytössään yksi ääni. Hallintoneuvoston puheenjohtajana toimii kulloinkin EU:n puheenjohtajavaltiona toimivan valtion edustaja hallintoneuvostossa. Komission edustajilla on läsnäolo-oikeus hallintoneuvoston kokouksissa, mutta ei äänioikeutta. Hallintoneuvosto hyväksyy yksimielisesti oman työjärjestyksensä.

29 artikla koskee Europolin johtajaa. Neuvosto nimittää, hallintoneuvoston lausunnon saatuaan, Europolille johtajan nelivuotiskaudeksi. Europolin ensimmäisen johtajan toimikausi on kuitenkin artiklan 7 kohdan mukaisesti viisi vuotta. Johtaja voidaan nimetä uudestaan toiseksi nelivuotiskaudeksi.

Johtaja vastaa Europolin tehtävien täytäntöpanosta ja Europolin juoksevasta hallinnosta, ja hän on vastuussa toiminnastaan hallintoneuvostolle. Europolille nimetään lisäksi kaksi apulaishohtajaa. Neuvosto voi jäsenvaltioiden äänten kahden kolmasosan enemmistöllä tehdä päätöksen johtajan tai apulaishohtajan erottamisesta. Erottamisesta on pyydetty lausuntoa hallintoneuvostolta.

30 artikla sisältää henkilöstöä koskevat määräykset. Europolin henkilöstön on hoidettava tehtäviään itsenäisesti, eivätkä henkilökuntaan kuuluvat saa pyytää tai ottaa vastaan ohjeita miltään hallitukselta, viranomaiselta tai muulta Europolin ulkopuoliselta henkilöltä. Tämä määräys ei vaikuta yleis-

pimuksen muihin määräyksiin tai neuvoston toimivaltaan tehdä Europolia koskevia päätöksiä unionisopimuksen VI osaston määräysten mukaisesti.

Vastuu Europolin henkilöstöhallinnosta on johtajalla. Johtaja nimittää ja erottaa työntekijät, joita valitessaan hänen on huomioitava tasapuolisuus eri jäsenvaltioiden kansalaisten välillä sekä otettava EU:n viralliset kielet riittävästi huomioon.

31 artikla sisältää Europolin keräämien tietojen luottamuksellisuutta koskevat määräykset. Hallintoneuvosto valmistelee luottamuksellisuutta koskevat tarkemmat määräykset, jotka neuvosto hyväksyy unionisopimuksen VI osaston menettelyjen mukaisesti. Irannin puheenjohtajakaudella hyväksytyjen alustavien periaatteiden mukaan tiedon tuottaja määrittelee asiakirjojen julkisuuden asteen, joten Suomen kansallisen yksikön Europolille toimittamien tietojen luottamuksellisuuteen sovelletaan Suomen asiakirjojen julkisuutta koskevan lainsäädännön, erityisesti eräiden asiakirjain julkisuudesta annetun asetuksen (650/1951) 1 §:n 2 a (1558/1994), 4 ja 5 kohdan säännöksiä.

Jäsenvaltioilla on artiklan 2 kohdan mukaan velvollisuus suorittaa Europolin pyynnöstä luotettavuustutkimuksia, kun Europol on antanut jollekin henkilölle turvallisuuden kannalta arkaluonteisia tietoja. Suomessa tällaiset luotettavuuslausunnot antaa suojelupoliisi. Velvollisuuden täyttäminen edellyttää Suomen osalta poliisin henkilökäsiteläistä annetun lain muuttamista.

32 artikla koskee salassapitovelvollisuutta. Europolin henkilöstöllä sekä jäsenvaltioita eri elimissä edustavilla henkilöillä on velvollisuus pidättäytyä antamasta Europolia koskevia salaisia tai luottamuksellisia tietoja asiaankuulumattomille henkilöille tai julkisuuteen. Salassapitovelvollisuus jatkuu myös sen jälkeen, kun henkilö ei ole enää Europolin palveluksessa tai edustaja jäsenvaltiota toimielimessä. Niiden suomalaisten virkamiesten osalta, jotka tehtäviään hoitaessaan ovat yhteydessä Europoliin, tarvittava salassapitovelvollisuus voidaan perustaa Suomesa voimassa oleviin asiakirjojen julkisuudesta annettuihin säännöksiin ja niihin liittyvään rikoslain 40 luvun 5 §:ssä säädettyyn rangaistusuhkaan. Muiden kuin virkamiehiksi luettavien henkilöiden salassapitovelvollisuuteen on sovellettavissa rikoslain 38 §:n luvun 1 pykälän salassapitorikosta koskeva säännös.

Määräys kuuluu lainsäädännön alaan ja on yksi peruste saattaa yleissopimus Suomessa voimaan lailla. Vastaavaa menettelyä on noudatettu saatettaessa voimaan Euroopan atomienergiayhteisön Euratomin perustamis-sopimuksen 194 artiklaan sisältyvää salassapitovelvollisuutta. Tämä määräys kuuluu lainsäädännön alaan Suomen liittymisestä Euroopan unioniin tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä annetun lain (1540/1994) 1 §:n yleissäännöksen nojalla.

Artiklan 1 kohdan määräys mielipiteen ilmaisusta pidättäytymisestä (engl. "expression of opinion") on yleissopimuksen hyväksymisvalmisteluissa todettu olevan mahdollisesti ongelmallinen sananvapauden kannalta. Määräys on kuitenkin tulkinnanvarainen ja sitä voidaan tulkita siten, että se ei ole ristiriidassa Suomea sitovissa kansainvälisissä sopimuksissa ja hallitusmuodon 10 §:ssä turvatu sananvapauden kanssa. Hallituksen näkemyksen mukaan sopimusmääräyksen tulkinnassa on noudatettava perusoikeusmyönteistä linjaa. Velvoitteen rikkomisesta ei myöskään yleissopimuksen mukaan seuraa rangaistusvastuuta.

33 artikla sisältää kieliä koskevat määräykset. Hallintoneuvostolle annettavat kertomukset sekä muut asiakirjat ja aineisto laaditaan Euroopan yhteisöjen virallisilla kielillä. Nämä kielet, suomen ja ruotsin kielet mukaan luettuina, ovat myös hallintoneuvoston työkielinä. Käännökset suoritetaan EU:n toimielinten käännöskeskusten toimesta.

34 artikla koskee Europolia koskevien tietojen antamista Euroopan parlamentille. Parlamentille annetaan vuosittain kertomus Europolin toiminnasta ja sitä kuullaan yleissopimusten muutosten yhteydessä.

35 artikla sisältää talousarviota koskevat määräykset. Europolille laaditaan talousarvio vuosittain ja sen lisäksi viisivuotinen taloussuunnitelma. Jäsenvaltiot maksavat Europolin kulut bruttokansantulo-osuuksien mukaisesti. Bruttokansantulo määritellään neuvoston direktiivin 89/130/ETY mukaisesti.

Neuvosto vahvistaa Europolin talousarvion kullekin vuodelle edeltävän vuoden kesäkuun loppuun mennessä. Europolin hallintoneuvosto taas vahvistaa viisivuotisen taloussuunnitelman. Jäsenvaltioiden edustajista koostuva varainhoitokomitea valmistelee talousarvion ja rahoitukseen liittyvät päätökset. Europolin johtaja toteuttaa talousarviota varainhoitoasetuksessa säädettyjen

edellytysten mukaisesti.

36 artikla sisältää tilintarkastusta koskevat määräykset. Tilintarkastuksen suorittaa Euroopan yhteisöjen tilintarkastustuomioistuin nimeämä kolmijäseninen tarkastuskomitea. Tarkastuskomitea esittää tarkastuskertomuksensa neuvostolle, joka päättää sen perusteella vastuuvapauden myöntämisestä Europolin johtajalle.

37 artikla sisältää toimipaikkaa eli niin sanottua päämajasopimusta koskevat määräykset. Europolin toimipaikaksi on määrätty Haag, joten päämajasopimus tehdään Alankomaiden ja Europolin välillä.

VI OSASTO: VASTUU JA OIKEUSSUOJA

38 artikla koskee vastuuta tietojen laittomasta tai virheellisestä käsittelystä. Jäsenvaltioiden vastuu alueellaan tapahtuneiden Europolin tallentamiin tai käsittelemiin tietoihin sisältyvien virheiden aiheuttamista vahingoista määräytyy kansallisen lainsäädännön mukaan. Jos virheellisen tiedon tallettaminen on aiheutunut tiedon välittämisen yhteydessä tai yleissopimuksen virheellisestä soveltamisesta jäsenvaltiossa taikka niiden virheellisestä käsittelystä tai tallettamisesta Europolissa, kyseessä oleva jäsenvaltio ja/tai Europol ovat velvollisia maksamaan takaisin korvaukset maksaneelle jäsenvaltiolle kyseiset korvaukset. Hallintoneuvosto ratkaisee artiklan 3 kohdan mukaisesti takaisinmaksun periaatetta tai sen määrää koskevat Europolin ja jäsenvaltion tai jäsenvaltioiden väliset riidat kahden kolmasosan enemmistöllä.

39 artikla koskee muuta vastuuta. Europolin sopimussuhteinen vastuu määräytyy kyseessä olevaan sopimukseen sovellettavan lain perusteella. Sopimussuhteen ulkopuolisen vastuun osalta artiklassa todetaan Europolin korvaavan toimielintensä, varajohtajiensa ja työntekijöidensä tehtäviään suorittaessaan aiheuttamat vahingot, jos vahinko voidaan lukea heidän syykseen. Vetoaminen tällaiseen vastuuseen ei vaikuta vahinkoa kärsineen oikeuteen vedota jäsenvaltioiden vahingonkorvauksia koskeviin säännöksiin. Vahinkoa kärsineellä on oikeus pyytää Europolia pidättymään toimenpiteistä tai keskeyttää toimenpiteet vahingonkorvauksen suhteen.

Tuomioistuiimet, jotka ovat toimivaltaisia käsittelemään kysymystä Europolin korvausvelvollisuudesta määräytyvät EU:n jäsenval-

tioiden välisen vuoden 1968 Brysselin yleissopimuksen määräysten mukaisesti. Yleissopimuksen julkisyhteisön vahingonkorvausvastuuta koskevat 38 ja 39 artiklan määräykset eivät poikkea Suomen vahingonkorvauslainsäädännön periaatteista.

40 artikla sisältää riitojen ratkaisua koskevat määräykset. Jäsenvaltiot pyrkivät ratkaisemaan yleissopimuksen tulkintaa ja soveltamista koskevat riitansa unionisopimuksen VI osastossa määrättyjen menettelyjen mukaisesti eli käytännössä neuvotteluteitse. Artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltiot sopivat menettelyistä, joilla kyseessä oleva erimielisyys ratkaistaan, jos ratkaisua ei ole löydetty kuuden kuukauden kuluessa. Yhdistynyttä kuningaskuntaa lukuun ottamatta jäsenvaltiot, Suomi mukaan luettuna, ovat antaneet tähän artiklaan liittyvän julistuksen, jossa ne toteavat, että ne antavat järjestelmällisesti kaikki artiklassa tarkoitetut erimielisyydet Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen ratkaistavaksi. Artiklaan liittyy jäljempänä selostettava tuomioistuimen ennakkoratkaisu toimivaltaa koskeva pöytäkirja.

41 artiklan mukaan Europolilla, sen toimielinten jäsenillä ja työntekijöillä on tehtävänsä suorittaessaan tarpeelliset erioikeudet ja vapaudet erikseen laadittavassa pöytäkirjassa määriteltävällä tavalla. Kyseinen pöytäkirja allekirjoitettiin toukokuussa 1997. Erioikeuksia ja vapauksia koskeva pöytäkirja hyväksytään kussakin jäsenvaltiossa sen valtiosäännön edellyttämällä tavalla. Suomessa pöytäkirja hyväksytään kansainvälisenä sopimuksena valtiosäännön edellyttämässä järjestyksessä.

VII OSASTO: LOPPUMÄÄRÄYKSET

42 artikla koskee suhteita kolmansiiin maihin ja kansainvälisiin järjestöihin. Europol voi tehtäviensä toteuttamiseksi olla yhteydessä kolmansiiin maihin tai muihin kansainvälisiin järjestöihin. Hallintoneuvosto hyväksyy yksimielisellä päätöksellä säännöt yhteyksistä Euroopan unionin piirissä toimivien elinten sekä jäsenvaltioiden välisillä sopimuksilla perustettujen elinten kanssa. Neuvosto voi hallintoneuvoston lausunnon saatuaan päättää yhteistyöstä kolmansien valtioiden ja EU:n ulkopuolisten kansainvälisten järjestöjen kanssa. Kansainvälisissä yhteyksissä ei kuitenkaan voida poiketa yleissopimuksen tietosuoja koskevista määräyksistä, joihin on aina sovellettava yleisso-

pimuksen määräyksiä.

43—47 artikla sisältää tavanomaiset yleissopimuksen muuttamista, voimaantuloa, uusien jäsenvaltioiden liittymistä sekä tallettajaa koskevat määräykset. Yleissopimuksen 43 artiklan mukaan Europolin käsiteltäväksi tulevia muita törkeitä kansainvälisen rikollisuuden muotoja koskevaa liitettä voidaan vahvistaa, muuttaa tai täydentää neuvoston yksimielisellä päätöksellä unionisopimuksen VI osastossa määrättyä menettelyä noudattaen. Tätä menettelyä noudattaen voidaan myös liitteeseen sisältyvien rikollisuuden muotojen määritelmiä muuttaa.

44 artiklan mukaan yleissopimukseen ei voi tehdä varauksia. Yleissopimus tulee 45 artiklan mukaan voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun on kulunut kolme kuukautta siitä, kun kaikki Euroopan unionin jäsenvaltiot ovat hyväksyneet sopimuksen.

Europol aloittaa toimintansa 45 artiklan 4 kohdan mukaan sen jälkeen, kun yleissopimuksessa määritellyt yhteyshenkilöiden asemaa, analyysitietokantoja, yhteisen valvontaviranomaisen työjärjestystä, henkilöstösääntöjä, yleissopimuksen mukaisesti kerättyjen tietojen salassapitosuojaa, varainhoitoasetusta, toimipaikkaa sekä Europolin ja sen henkilöstön erioikeuksia ja vapauksia koskevat säännöt, pöytäkirjat ja sopimukset ovat tulleet voimaan.

1.2. Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen toimivaltaa koskeva pöytäkirja

Pöytäkirjan 1 artiklan mukaan yhteisöjen tuomioistuimella on pöytäkirjassa vahvistettujen edellytysten mukaisesti toimivaltaa antaa ennakkoratkaisuja Europol-yleissopimuksen tulkinnasta.

2 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat hyväksyä yhteisöjen tuomioistuimen toimivallan antaa ennakkoratkaisuja. Jäsenvaltiot voivat siis niin halutessaan olla antamatta tuomioistuimelle ennakkoratkaisuja koskevaa toimivaltaa. Jäsenvaltiot, jotka päättävät antaa tuomioistuimelle edellä mainitun toimivallan voivat artiklan 2 kohdan mukaan määrätä niiden kyseisen jäsenvaltion tuomioistuinten piiriin, joilla on oikeus pyytää ennakkoratkaisua. Antamalla artiklan 2 a alakohdan mukaisen julistuksen jäsenvaltiot voivat oikeuttaa vain ne tuomioistuimensa,

joiden päätöksiin ei voi hakea muutosta, pyytämään yhteisöjen tuomioistuimelta ennakkoratkaisuja Europol-yleissopimuksen tulkinnasta. Artiklan 2 b alakohdan mukaisen julistuksen antamalla oikeus pyytää ennakkoratkaisua koskee kaikkia jäsenvaltion tuomioistuinta.

Pöytäkirjan 2 artiklan mukainen ennakkoratkaisumenettely poikkeaa EY:n perustamisopimuksen 177 artiklan mukaisesta menettelystä siinä, että ennakkoratkaisun pyytäminen yhteisöjen tuomioistuimelta Europol-yleissopimuksen tulkinnasta on kaikissa tapauksissa vapaaehtoista. EY:n perustamisopimuksen 177 artiklan 3 kohdan mukaan jäsenvaltioiden ylimmillä tuomioistuimilla, eli tuomioistuimilla joiden päätöksiin ei kansallisen lainsäädännön mukaan saa hakea muutosta, on velvollisuus pyytää EY:n tuomioistuimelta ennakkoratkaisua. Unionisopimuksen L artiklan b alakohdan mukaisesti yhteisöjen tuomioistuimen toimivaltaa koskevia EY:n perustamisopimuksen määräyksiä sovelletaan unionisopimuksen K.3 artiklan 2 kohdan c alakohdan kolmannen alakohdan mukaisesti, jos tuomioistuimelle annetaan toimivalta tulkita oikeus- ja sisäasiain yhteistyössä laadittuja yleissopimuksia. Tämä määräys merkitsee Europol-pöytäkirjan kannalta ennen kaikkea sitä, että yhteisöjen tuomioistuimen Europol-yleissopimuksen normien tulkinnasta antamat ennakkoratkaisut ovat jäsenvaltioiden tuomioistuinta sitovia.

Jäsenvaltioista Ranska ja Irlanti ovat antaneet a alakohdan mukaisen julistuksen pöytäkirjan allekirjoittamisen yhteydessä. Alankomaat, Belgia, Italia, Itävalta, Kreikka, Luxemburg, Portugal, Ruotsi, Saksa ja Suomi ovat antaneet b alakohdan mukaisen julistuksen. Espanja ja Tanska ovat ilmoittaneet antavansa julistuksensa hyväksymisen yhteydessä.

Näin ollen kaikki suomalaiset tuomioistuintimet voisivat pyytää Euroopan yhteisöjen tuomioistuimelta ennakkoratkaisua, jos niiden käsiteltävänä on asia, joka koskee Europol-yleissopimuksen tulkintaa. Ennakkoratkaisumenettelyn hyväksyminen kuuluu lainsäädännön alaan ja edellyttää siten eduskunnan suostumusta.

3 artiklan mukaan pöytäkirjaa sovellettaessa noudatetaan yhteisöjen tuomioistuimen perussääntöä ja työjärjestystä. Artiklan 2 kohdan mukaan kaikilla jäsenvaltioilla on oikeus esittää tuomioistuimessa käsiteltävänä

olevassa asiassa kirjallisia huomautuksia tai vastineita.

4—8 artikla sisältää pöytäkirjan hyväksymistä, voimaantuloa, liittymistä ja muuttamista koskevat tavanomaiset määräykset. Pöytäkirja tulee voimaan 90 päivän kuluttua siitä, kun kaikki jäsenvaltiot ovat ilmoittaneet sen hyväksymisestä, kuitenkin aikaisintaan samaan aikaan kuin Europol-yleissopimus.

1.3. Tullilaki

Europol -yleissopimuksen 4 artiklan mukaan toimivaltaisten kansallisten viranomaisten väliset suhteet määräytyvät kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Tullilain 26 §:ssä säädetään tulliviranomaisen hallussa olevien tietojen luovuttamisesta muille viranomaisille. Lain 27 §:ssä säädetään tietojen luovuttamisesta ulkomaille. Koska toimivaltaisten viranomaisen hallussa olevat tiedot luovuttaa Europolille yleissopimuksen mukaan kansallisen yksikkö (keskusrikospoliisi), ei tulliviranomainen luovuta tietoja ulkomaille.

Tietojen luovuttamisesta Europolille toimittamista varten kuuluu siten säätää tullilain 26 §:ssä. Pykälä sallii tietojen luovuttamisen poliisille rikosten ehkäisyä ja tutkintaa varten. Poliisille ei voi antaa tietoja siinä nimellisessä tarkoituksessa, että ne luovutettaisiin edelleen. Tämän vuoksi tullilain 26 §:n 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että pykälässä tarkoitettuja tietoja voisi luovuttaa Europol-yleissopimuksen mukaisesti myös keskusrikospoliisille Europolille luovuttamista varten. Tulliviranomainen voisi tässä tarkoituksessa luovuttaa vain sen laatuista tietoja, joita Europol -yleissopimus koskee.

2. Voimaantulo

Yleissopimus tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun on kulunut kolme kuukautta siitä, kun kaikki jäsenvaltiot ovat ilmoittaneet tallettajalle hyväksyneensä yleissopimuksen. Yhdistynyt Kuningaskunta on toistaiseksi ainoana EU:n jäsenvaltiona hyväksynyt yleissopimuksen 10 päivänä joulukuuta 1996. Eurooppa-neuvosto on Dublinissa jou-

lukuissa 1996 pidetyssä kokouksessa hyväksymässään julkilausumassa todennut, että kaikki jäsenvaltiot pyrkivät hyväksymään yleissopimuksen vuoden 1997 aikana. Lait ehdotetaan tulevaksi voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana samanaikaisesti kuin yleissopimus saatetaan Suomessa voimaan.

3. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus

Yleissopimukseen sisältyy sellaisia yksilön oikeusasemaan keskeisesti vaikuttavia määräyksiä, jotka Suomessa vallitsevan käsityksen mukaan on toteutettava lain tasolla. Eräät yleissopimuksen määräykset poikkeavat henkilörekisterilain ja poliisin henkilörekistereistä annetun lain säännöksistä, ja niiden vuoksi esitetään erillisellä hallituksen esityksellä poliisin henkilörekistereistä annettuun lakia muutettavaksi edellä yksityiskohtaisissa perusteluissa selostetuilta osin.

Yleissopimuksen 19 artiklan 7 kohdan mukainen Europolin tietojärjestelmiin sisältyvien henkilötietojen tarkistamiseen liittyvä muutoksenhakumenettely merkitsee poikkeusta henkilörekisterilain 35 ja 38 §:n mukaan normaalisti noudatettavasta menettelystä. Yleissopimuksen 32 artiklaan sisältyvä salassapitovelvollisuuden toteuttaminen kuuluu myös lainsäädännön alaan. Valtiolle aiheutuu myös Europolin jäsenmaksuista jatkuvia menoja.

Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen toimivaltaa koskevan pöytäkirjan 2 artiklan määräys ja Suomen artiklan nojalla antama julistus, jonka mukaan kaikki suomalaiset

tuomioistuimet voivat pyytää yhteisöjen tuomioistuimelta ennakkoratkaisua yleissopimuksen tulkintaan liittyvissä kysymyksissä, kuuluvat niin ikään lainsäädännön alaan.

Koska ennakkoratkaisun pyytäminen on pöytäkirjan mukaan vapaaehtoista ja yksittäistapauksissa tuomioistuimen vapaassa harkinnassa, ei määräyksen hyväksyminen hallituksen käsityksen mukaan edellytä valtiopäiväjärjestyksen 69 §:n 1 momentissa tarkoitettua niin sanotun supistetun perustuslain säätämismenettelyn käyttämistä.

Koska pöytäkirjan hyväksymisen yhteydessä tulee kuitenkin ensimmäisen kerran konkreettisesti tapauksessa säätämismenettelyn kannalta harkittavaksi kysymys vapaaehtoisen ennakkoratkaisumenettelyn vaikutuksesta hallitusmuodon 2 §:n 4 momentissa tarkoitettujen tuomioistuinten riippumattomuuteen (vrt. PeVL 15/1992), hallitus esittää, että eduskunnan perustuslakivaliokunnalta pyydetäisiin lausuntoa ehdotetun lain säätämismenettelystä.

Edellä olevan perusteella ja hallitusmuodon 33 §:n mukaisesti esitetään, että Eduskunta hyväksyisi ne 26 päivänä heinäkuuta 1995 Euroopan unionista tehdyn sopimuksen K.3 artiklan perusteella tehdyn Euroopan poliisiviraston perustamisesta tehdyn yleissopimuksen sekä 24 päivänä heinäkuuta 1996 tehdyn pöytäkirjan Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen ennakkoratkaisuin tapahtuvaa tulkintaa Euroopan poliisiviraston perustamisesta koskevasta yleissopimuksesta tehdyn pöytäkirjan määräykset, jotka vaativat eduskunnan suostumuksen.

Koska yleissopimus ja pöytäkirja sisältävät määräyksiä, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan, annetaan samalla Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

Euroopan poliisiviraston perustamisesta tehdyn yleissopimuksen sekä siihen liittyvän Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen toimivaltaa koskevan pöytäkirjan eräiden määräysten hyväksymisestä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Brysselissä 26 päivänä heinäkuuta 1995 Euroopan unionista tehdyn sopimuksen K.3 artiklan perusteella tehdyn Euroopan poliisiviraston perustamisesta tehdyn yleissopimuksen (Europol-yleissopimus) sekä Brysselissä 24 päivänä heinäkuuta 1996 tehdyn Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen ennakkorat-

kaisuin tapahtuvaa tulkintaa Europol-yleissopimuksesta tehdyn pöytäkirjan määräykset ovat, mikäli ne kuuluvat lainsäädännön alaan, voimassa niin kuin siitä on sovittu.

2 §

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

2.

Laki**tullilain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 29 päivänä joulukuuta 1994 annetun tullilain (1466/1994) 26 §:n 2 momentti seuraavasti:

26 §

Valvontatietorekisterin tietoja saa kuitenkin luovuttaa vain poliisille ja rajavartiolaitoksen viranomaiselle rikosten ehkäisemistä ja tutkintaa varten. Näitä tietoja samoin kuin 1 momentissa tarkoitettuja tietoja saa luovuttaa

keskusrikospoliisille myös luovutettavaksi edelleen Euroopan poliisiviraston perustamisesta tehdyn yleissopimuksen (SopS /19) mukaisesti Euroopan poliisivirastolle.

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Helsingissä 3 päivänä lokakuuta 1997

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Ministeri *Jan-Erik Enestam*

Liite

2.

Laki**tullilain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 29 päivänä joulukuuta 1994 annetun tullilain (1466/1994) 26 §:n 2 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

26 §

Valvontatietorekisterin tietoja saa kuitenkin luovuttaa vain poliisille ja rajavartiolaitokselle rikosten ehkäisyä ja tutkintaa varten.

Valvontatietorekisterin tietoja saa kuitenkin luovuttaa vain poliisille ja rajavartiolaitokselle rikosten ehkäisemistä ja tutkintaa varten. *Näitä tietoja samoin kuin 1 momentissa tarkoitettuja tietoja saa luovuttaa keskusrikospoliisille myös luovutettavaksi edelleen Euroopan poliisiviraston perustamisesta tehdyn yleissopimuksen (SopS /19) mukaisesti Euroopan poliisivirastolle.*

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

**EUROOPAN UNIONISTA TEHDYN SOPIMUKSEN
K.3 ARTIKLAN PERUSTEELLA TEHTY
YLEISSOPIMUS
EUROOPAN POLIISIVIRASTON PERUSTAMISESTA
(EUROPOL-YLEISSOPIMUS)**

Tämän yleissopimuksen KORKEAT SOPIMUSPUOLET, jotka ovat Euroopan unionin jäsenvaltioita ja jotka

VIITTAAVAT 26 päivänä heinäkuuta 1995 annettuun neuvoston säädökseen,

OVAT TIETOISIA terrorismista, laittomasta huumausainekaupasta ja muista vakavista kansainvälisen rikollisuuden muodoista aiheutuvista polttavista ongelmista,

KATSOVAT, että erityisesti jäsenvaltioiden välistä poliisiasiaain yhteistyötä parantamalla tapahtuva kehitys Euroopan unionin jäsenvaltioiden välisen yhteisvastuullisuuden ja yhteistyön vahvistamiseksi on tarpeellinen,

KATSOVAT, että tämän kehityksen on myös mahdollistettava turvallisuuden ja yleisen järjestyksen suojan paraneminen,

KATSOVAT, että Euroopan poliisiviraston (Europol) perustamisesta sovittiin 7 päivänä helmikuuta 1992 Euroopan unionista tehdyn sopimuksen puitteissa,

KATSOVAT, että Eurooppa-neuvosto teki 29 päivänä lokakuuta 1993 päätöksen siitä, että Europol sijoitetaan Alankomaihin ja sen toimipaikka Haagiin,

PALAUTTAVAT MIELEEN terrorismin, laittoman huumausainekaupan ja muiden vakavien kansainvälisen rikollisuuden muotojen alalla yhteisen tavoitteen parantaa poliisiyhteistyötä Europolin ja jäsenvaltioiden kansallisten yksiköiden välisen pysyvän, varman ja tehokkaan tietojen vaihdon avulla,

PITÄVÄT LÄHTÖKOHTANA, että tässä yleissopimuksessa tarkoitetut yhteistyömuodot eivät voi vaikuttaa muihin kahden- ja monenvälisiin yhteistyömuotoihin,

OVAT VAKUUTTUNEITA siitä, että myös poliisiasiaain yhteistyön alalla on erityisesti otettava huomioon yksilön oikeuksien suoja, erityisesti henkilötietojen suoja,

KATSOVAT, että Europolin tämän yleissopimuksen mukainen toiminta ei kuitenkaan rajoita Euroopan yhteisöjen toimivaltaa; Euroopan unioni voi, sen ollessa Europolin ja Euroopan yhteisöjen yhteisen edun mukaista, perustaa yhteistyömuotoja, jotka mahdollistavat molemmille niiden omien tehtävien suorittamisen niin tehokkaasti kuin mahdollista,

OVAT SOPINEET seuraavista määräyksistä:

I OSASTO

PERUSTAMINEN JA TEHTÄVÄT

1 artikla

Perustaminen

1. Euroopan unionin jäsenvaltiot, jäljempänä "jäsenvaltiot", perustavat tällä yleissopimuksella Euroopan poliisiviraston, jäljempänä "Europol".

2. Europol on kussakin jäsenvaltiossa yhteydessä ainoastaan yhteen 4 artiklan mukaan perustettuun tai nimettyyn kansalliseen yksikköön.

2 artikla

Tavoite

1. Europolin tavoitteena on, osana jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä, parantaa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen K.1 artiklan 9 alakohdan mukaisesti jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten tehokkuutta ja niiden yhteistyötä terrorismin, laittoman

huumausainekaupan ja muiden vakavien kansainvälisen rikollisuuden muotojen estämisessä ja torjunnassa, kun on olemassa tosiasioihin perustuvaa näyttöä rikollisen rakenteen tai järjestön olemassaolosta ja kun näillä rikollisuuden muodoilla on kahdessa tai useammassa jäsenvaltiossa sellaisia vaikutuksia, että ottaen huomioon rikosten laaja-alaisuus, vakavuus ja seuraukset jäsenvaltioiden yhteinen toiminta on välttämätöntä.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen tavoitteiden asteittaiseksi toteuttamiseksi Europolin ensivaiheen tehtävänä on laittoman huumausainekaupan, ydin- ja radioaktiivisten aineiden laittoman kaupan, laittoman maahantulon, ihmiskaupan ja varastettujen kuluneuvojen laittoman kaupan estäminen ja niiden torjuminen.

Viimeistään kahden vuoden kuluttua tämän yleissopimuksen voimaantulosta Europol käsittelee myös henkeen, ruumiilliseen koskemattomuuteen, henkilökohtaiseen vapauteen ja omaisuuteen kohdistuvan terroritoiminnan yhteydessä suoritettuja rikoksia tai sellaisiksi epäiltyjä tekoja. Neuvosto voi Euroopan unionista tehdyn sopimuksen VI osastossa määrättyä menettelyä noudattaen yksimielisesti antaa Europolin tehtäväksi käsitellä tällaista terroritoimintaa ennen määrääjän päättymistä.

Neuvosto voi Euroopan unionista tehdyn sopimuksen VI osastossa määrättyä menettelyä noudattaen yksimielisesti antaa Europolin tehtäväksi käsitellä muita tämän yleissopimuksen liitteessä lueteltuja rikollisuuden muotoja tai erityisiä näihin rikollisuuden muotoihin liittyviä erityispiirteitä. Ennen päätöksen tekemistä neuvosto pyytää hallintoneuvostoa valmistelemaan päätöksensä ja tekemään esityksen varsinkin sen vaikutuksista Europolin talousarvioon ja henkilöstöön.

3. Rikollisuuden eri muotoja tai niihin liittyviä erityispiirteitä koskeva Europolin toimivalta käsittää myös

1. näihin rikollisuuden muotoihin tai niiden erityispiirteisiin liittyvän rahanpesun,

2. niiden liitännäisrikokset.

Rikollisuuteen liittyvinä pidetään ja 8 ja 10 artiklassa tarkoitettujen yksityiskohtaisten sääntöjen mukaan sellaisiksi luetaan

- rikokset Europolin toimivaltaan kuuluvien tekojen suorittamiseen tarvittavien keinojen hankkimiseksi,

- rikokset, jotka tehdään Europolin toimivaltaan kuuluvien tekojen suorittamisen hel-

pottamiseksi tai niiden täytäntöönpanon toteuttamiseksi,

- rikokset, jotka tehdään Europolin toimivaltaan kuuluvien tekojen rankaisematta jättämisen varmistamiseksi.

4. Tässä yleissopimuksessa tarkoitetaan toimivaltaisilla viranomaisilla jäsenvaltioissa olevia julkisia elimiä, siltä osin kuin ne kansallisen lainsäädännön mukaan ovat toimivaltaisia rikollisuuden estämisessä ja sen torjunnassa.

5. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitettua laitonta huumausainekauppaa on huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laitonta kauppaa vastaan 20 päivänä joulukuuta 1988 tehdyn Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen 3 artiklan 1 kohdassa sekä kyseisen yleissopimuksen muuttamista tai korvaamista koskevissa määräyksissä luetellut rikokset.

3 artikla

Tehtävät

1. Edellä 2 artiklan 1 kohdassa määriteltujen tavoitteiden mukaisesti Europol toteuttaa ensisijaisesti seuraavia tehtäviä:

1) helpottaa jäsenvaltioiden välistä tietojenvaihtoa,

2) kerää, kokoaa ja analysoi tietoja,

3) välittää viivytystä jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille niitä koskevia tietoja ja ilmoittaa välittömästi rikollisten seikkojen välillä havaitut yhteydet 4 artiklassa määriteltujen kansallisten yksiköiden välityksellä,

4) helpottaa jäsenvaltioissa tehtävää tutkimusta välittämällä kansallisille yksiköille kaikki tässä suhteessa asiaankuuluvat tiedot,

5) pitää yllä atk-pohjaisia tietojärjestelmiä, jotka sisältävät tietoja 8, 10 ja 11 artiklan mukaisesti.

2. Jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten yhteistyön ja tehokkuuden parantamiseksi kansallisten yksiköiden välityksellä 2 artiklan 1 kohdassa määrättyjen tavoitteiden mukaan Europol hoitaa muun muassa seuraavia muita tehtäviä:

1) jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten tutkinnassa käyttämän erikoisosaamisen syventäminen ja tutkintaa koskevien neuvon antaminen,

2) strategisten tietojen toimittaminen kansallisen tason operatiivisessa toiminnassa käytettävissä olevien voimavarojen tehok-

kaan ja järkipärisen käytön helpottamiseksi ja edistämiseksi,

3) yleisluontoisten tilannekertomusten laatiminen.

3. Lisäksi Europol voi osana 2 artiklan 1 kohdassa vahvistettuja tavoitteita, jos se käytettävissä olevan henkilökunnan ja budjettiläisten varojen kannalta on mahdollista ja hallintoneuvoston määräämissä rajoissa, auttaa jäsenvaltioita neuvon ja selvityksin seuraavilla aloilla:

1) toimivaltaisten viranomaisten jäsenten koulutus,

2) näiden yksiköiden organisointi ja välineet,

3) rikostorjuntamenetelmät,

4) poliisin tekniset ja tieteelliset menetelmät ja rikostutkimusmenetelmät.

4 artikla

Kansalliset yksiköt

1. Jokainen jäsenvaltio perustaa tai nimeää kansallisen yksikön, joka vastaa tässä artiklassa lueteltujen tehtävien toteuttamisesta.

2. Kansallinen yksikkö on ainoa Europolin ja kansallisten toimivaltaisten viranomaisten välinen yhteyselin. Kansallisen yksikön ja toimivaltaisten viranomaisten väliset suhteet määräytyvät kansallisen lainsäädännön, erityisesti valtiosäännön asettamien vaatimusten, mukaan.

3. Jäsenvaltiot toteuttavat tarpeelliset toimenpiteet varmistaakseen kansallisen yksikön toiminnan ja erityisesti, että sillä on oikeus saada käyttöönsä aiheelliset kansalliset tiedot.

4. Kansallisten yksiköiden tehtävänä on

1) toimittaa Europolille oma-aloitteisesti tietoja, joita se tarvitsee tehtäviensä suorittamisessa

2) vastata Europolin tekemiin tietoihin ohjeita koskeviin pyyntöihin,

3) pitää tietoja ajan tasalla

4) kansallista lainsäädäntöä noudattaen käyttää ja toimittaa tietoja toimivaltaisten viranomaisten käyttöön

5) toimittaa Europolille neuvoja, tietoja ja analyyskejä koskevia pyyntöjä

6) välittää Europolille atk-tietojärjestelmään tallennettavia tietoja,

7) huolehtia, että kaikki tietojen vaihto niiden ja Europolin välillä tapahtuu lainmukaisesti.

5. Kansallinen yksikkö ei yksittäisessä ta-

pauksessa ole velvollinen välittämään 4 kohdan 1, 2 ja 6 alakohdassa sekä 8 ja 10 artiklassa tarkoitettuja tietoja, sanotun kuitenkaan rajoittamatta Euroopan unionista tehdyn sopimuksen K.2 artiklan 2 kohdan mukaista jäsenvaltioiden vastuuta, jos tietojen siirto

1) vahingoittaa keskeisiä kansallisia turvallisuusasetuksia, tai

2) vaarantaa vireillä olevan tutkinnan tai henkilön turvallisuuden,

3) koskee tietoja valtion turvallisuusyksiköistä tai valtion turvallisuutta koskevasta tiedustelutoiminnasta.

6. Jäsenvaltiot maksavat kansallisten yksiköiden yhteydenpidosta Europolin aiheuttavat kulut eikä niitä, lukuun ottamatta liittymämaksuja, veloiteta Europolilta.

7. Kansallisten yksiköiden johtajat koontuvat tarvittaessa avustamaan Europolia neuvoillaan.

5 artikla

Yhteyshenkilöt

1. Kukin kansallinen yksikkö lähettää Europolin ainakin yhden yhteyshenkilön. Hallintoneuvosto vahvistaa yksimielisellä päätöksellään, kuinka monta yhteyshenkilöä jäsenvaltiot voivat lähettää Europolin; hallintoneuvosto voi yksimielisesti muuttaa tätä päätöstä. Jollei tämän yleissopimuksen yksittäisistä määräyksistä muuta johdu, nämä henkilöt ovat heidät lähettäneen jäsenvaltion lainsäädännön alaisia.

2. Kansallinen yksikkö velvoittaa yhteyshenkilöt valvomaan sen etua Europolissa yhteyshenkilön lähettäneen jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaisesti ja Europolin toimintaa koskevia määräyksiä noudattaen.

3. Jollei 4 artiklan 4 ja 5 kohdasta muuta johdu, yhteyshenkilöt osallistuvat 2 artiklan 1 kohdassa määrättyjen tavoitteiden mukaisesti heidät lähettäneiden kansallisten yksiköiden ja Europolin väliseen tietojen vaihtoon, erityisesti

1) välittämällä omista kansallisista yksiköistään saatuja tietoja Europolille,

2) toimittamalla yhteyshenkilön lähettäneen jäsenvaltion kansallisille yksiköille Europolista saatuja tietoja, ja

3) Europolin työntekijöiden kanssa yhteistyössä välittämällä tietoja ja antamalla näille neuvoja heidät lähettäneitä jäsenvaltioita koskevien tietojen analysoinnissa.

4. Yhteyshenkilöt osallistuvat saman-aikaisesti kansallisen lainsäädännön ja 2 artiklan 1 kohdassa määrättyjen tavoitteiden mukaisesti kansallisilta yksiköiltään tulevien tietojen vaihtoon ja niistä aiheutuvien toimenpiteiden yhteensovittamiseen.

5. Yhteyshenkilöillä on oikeus käyttää eri tietokantoja asiaa koskevissa artikloissa täsmennettyjen määräysten mukaisesti sikäli kuin se on 3 kohdassa tarkoitettujen tehtävien suorittamisen kannalta tarpeen.

6. Mitä 25 artiklassa määrätään, sovelletaan vastaavasti yhteyshenkilöiden toimintaan.

7. Hallintoneuvosto päättää yksimielisesti yhteyshenkilöiden oikeuksista ja velvollisuuksista, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tämän yleissopimuksen muiden määräysten soveltamista.

8. Tehtäviään suorittaessaan yhteyshenkilöillä on 41 artiklan 2 kohdan määräysten mukaiset erioikeudet ja vapaudet.

9. Europol antaa yhteyshenkilöiden toimintaa varten tarpeelliset tilat korvauksetta jäsenvaltioiden käyttöön Europolin rakennuksessa.

Yhteyshenkilön lähettänyt jäsenvaltio vastaa muista hänen lähettämisestään aiheutuvista kustannuksista sekä hänen käyttöönsä annettavista välineistä aiheutuvista kustannuksista sikäli kuin hallintoneuvosto ei Europolin talousarviota laadittaessa yksimielisesti suosittele yksittäistapauksessa poikkeamista tästä käytännöstä.

6 artikla

Atk-tietojärjestelmä

1. Europol ylläpitää atk-tietojärjestelmää, joka koostuu seuraavista osista:

1) jäljempänä 7 artiklassa tarkoitettu tietojärjestelmä, jonka sisältö on rajattu ja tarkasti määritelty ja jonka avulla voidaan saada nopeasti selville jäsenvaltioissa ja Europolissa olevia tietoja,

2) jäljempänä 10 artiklassa tarkoitetut erityistietokannat, jotka perustetaan analysointityötä varten vaihtelevan pituisiksi ajoiksi ja jotka sisältävät yksityiskohtaisia tietoja, ja

3) hakemistojärjestelmä, joka sisältää 2 kohdassa tarkoitettujen analyysitietokantojen osia 11 artiklassa määrättyjen yksityiskohtaisten sääntöjen mukaisesti.

2. Europolin toteuttama atk-tietojärjestelmä

ei saa missään tapauksessa olla käytettävissä yhdessä muiden atk-järjestelmien kanssa, lukuun ottamatta kansallisten yksiköiden atk-järjestelmiä.

II OSASTO

TIETOJÄRJESTELMÄ

7 artikla

Tietojärjestelmän perustaminen

1. Tehtäviensä suorittamiseksi Europol perustaa atk-pohjaisen tietojärjestelmän ja ylläpitää sitä. Kansalliset viranomaiset, yhteyshenkilöt, Europolin johtaja, apulaisjohtajat ja siihen asianmukaisesti valtuutetut työntekijät saavat suoraan käyttää tietojärjestelmää, johon jäsenvaltiot kansallisten yksiköiden ja yhteyshenkilöiden kautta tallentavat tietoja kansallisia menettelyjä noudattaen ja johon Europol antaa kolmansien valtioiden ja kolmansien elinten toimittamat tiedot sekä analyysien tuloksena saadut tiedot.

Kansallisten yksiköiden oikeus saada käyttöönsä tietojärjestelmästä 8 artiklan 1 kohdan 2 alakohdassa mainittuja henkilöryhmiä koskevia tietoja rajoitetaan koskemaan ainoastaan 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja henkilöllisyyttä koskevia seikkoja. Kansallisilla yksiköillä on oikeus pyynnöstä saada tiedot kokonaisuudessaan käyttöönsä yhteyshenkilön välityksellä määrättyä tutkintaa varten.

2. Europolin

1) tehtävänä on varmistaa yhteistyötä ja tietojärjestelmän ylläpitoa koskevien määräysten noudattaminen, ja

2) sen vastuulla on tietojärjestelmän moitteeton toiminta teknisellä ja toiminnallisella tasolla. Europol toteuttaa erityisesti 21 ja 25 artiklassa määrättyjen tietojärjestelmää koskevien toimenpiteiden asianmukaiseksi täytäntöönpanemiseksi tarvittavat toimenpiteet.

3. Jäsenvaltioissa kansallinen yksikkö vastaa yhteyksistä tietojärjestelmään. Sen toimivaltaan kuuluvat erityisesti asianomaisen jäsenvaltion alueella tietojenkäsittelyyn käytettäviin laitteisiin sovellettavat, 25 artiklassa tarkoitetut turvatoimenpiteet, 21 artiklassa tarkoitettu valvonta ja, jos asianomaisen jäsenvaltion lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset sekä siellä noudatettavat menet-

telyt sitä vaativat, tämän yleissopimuksen moitteeton täytäntöönpano muilla aloilla.

8 artikla

Tietojärjestelmän sisältö

1. Tietojärjestelmässä voidaan tallentaa, muuttaa ja käyttää ainoastaan Europolin toiminnalle tarpeellisia tietoja, poikkeuksena 2 artiklan 3 kohdan 2 alakohdan mukaisten rikollisuuden muotojen liitännäisrikoksia koskevat tiedot. Tallennettavat tiedot koskevat:

1) henkilöitä, joita epäillään asianomaisen jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön nojalla Europolin toimivaltaan 2 artiklan mukaisesti kuuluvasta rikoksesta tai osallisuudesta tällaiseen rikokseen tai jotka on tuomittu tällaisesta rikoksesta,

2) henkilöitä, joiden tiettyjen tosiseikkojen perusteella kansallisen lainsäädännön nojalla oletetaan suorittavan Europolin toimivaltaan 2 artiklan mukaisesti kuuluvia vakavia rikoksia.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuja henkilöitä koskevat tiedot saavat sisältää vain seuraavat seikat:

1) sukunimi, alkuperäinen sukunimi, etunimet ja tarvittaessa peitenimi tai omaksuttu nimi,

2) syntymäaika ja -paikka,

3) kansalaisuus,

4) sukupuoli,

5) tarvittaessa muut henkilöllisyyden toteamiseksi tarvittavat tuntomerkit, erityisesti erityiset objektiivisesti havaittavat ja muuttumattomat ruumiilliset tuntomerkit.

3. Edellä 2 kohdassa tarkoitettujen tietojen ja Europolia tai tiedot tallentanutta kansallista yksikköä koskevien tietojen lisäksi voidaan seuraavia, 1 kohdassa tarkoitettuja henkilöitä koskevia tietoja tallentaa, muuttaa ja käyttää tietojärjestelmässä seuraavasti:

1) rikokset, syytteen johtaneet seikat sekä niiden tapahtuma-aika ja -paikka,

2) rikoksen teossa käytetyt tai mahdollisesti käytettävät keinot,

3) asiaa käsittelevät viranomaiset ja niiden käyttämät asiakirjojen numerot,

4) epäily henkilöiden kuulumisesta rikolliseen järjestöön,

5) rangaistukset, sikäli kuin on kyse Europolin toimivaltaan 2 artiklan mukaan kuuluvista rikoksista.

Nämä tiedot voidaan myös tallentaa siinä

tapauksessa, että niissä ei vielä viitata henkilöihin. Jos Europol itse tallentaa tiedot, se ilmoittaa oman asiakirjanumeronsa lisäksi, onko tiedot siirtänyt kolmas osapuoli vai onko ne saatu Europolin oman analysointityön tuloksena.

4. Täydentävät, 1 kohdassa tarkoitettuja henkilöitä koskevat tiedot, joita Europolilla ja kansallisilla yksiköillä on hallussaan, voidaan pyynnöstä luovuttaa muille kansallisille yksiköille ja Europolille. Kansallisten yksiköiden osalta tämä tietojen luovuttaminen tapahtuu kansallista lainsäädäntöä noudattaen.

Siinä tapauksessa, että täydentävät tiedot liittyvät yhteen tai useampaan 2 artiklan 3 kohdan 2 alakohdan mukaiseen liitännäisrikollisuuden muotoihin liittyvään rikokseen, tietojärjestelmään tallennettu tieto varustetaan liitännäisrikosten olemassaolon ilmaisevalla merkinnällä, jotta kansalliset yksiköt ja Europol voisivat vaihtaa liitännäisrikollisuutta koskevia tietojaan.

5. Jos asianomaista henkilöä koskevasta menettelystä luovutaan lopullisesti tai häneen kohdistuneet syytteet hylätään, on tiedot, joita kyseinen päätös koskee, poistettava.

9 artikla

Oikeus käyttää tietojärjestelmää

1. Ainoastaan kansalliset yksiköt, yhteyshenkilöt sekä Europolin johtaja, apulaisjohtajat ja asianmukaisesti valtuutetut työntekijät ovat oikeutettuja tallentamaan tietoja suoraan ja hakemaan niitä tietojärjestelmässä. Tietojen haku sallitaan vain, jos se on tarpeen jonkin tietyn tehtävän suorittamiseksi, ja se tapahtuu lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä sekä haun suorittavan yksikön menettelyjä noudattaen, jollei tämän yleissopimuksen täydentävistä määräyksistä muuta johdu.

2. Ainoastaan tiedot järjestelmään tallentaneella yksiköllä on oikeus muuttaa, oikaista tai poistaa tietoja. Jos jollain yksiköllä on aihetta epäillä, että 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitettut tiedot ovat virheellisiä, tai jos se haluaa täydentää niitä, se ilmoittaa asiasta heti tiedot järjestelmään vieneelle yksikölle, jonka on viipymättä tutkittava kyseinen ilmoitus ja tarvittaessa viipymättä muutettava, täydennettävä, oikaistava tai poistettava tiedot. Jos järjestelmä sisältää 8 artiklan 3 koh-

dassa tarkoitettuja henkilöä koskevia tietoja, jokainen yksikkö voi niitä täydentääkseen toimittaa muita 8 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja tietoja. Jos nämä tiedot ovat keskenään ilmeisen ristiriitaisia, asianomaiset yksiköt neuvottelevat asiasta keskenään. Jos jonkin yksikön aikomuksena on poistaa kokonaan järjestelmään tallentamansa, 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut henkilöä koskevat tiedot, ja muut yksiköt ovat toimittaneet samaa henkilöä koskevia 8 artiklan 3 kohdan mukaisia tietoja, 15 artiklan 1 kohdan mukainen vastuu tietosuojasta ja oikeus muuttaa, täydentää, oikaista ja poistaa tietoja siirtyvät sille yksikölle, joka ensimmäisenä tallensi järjestelmään 8 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja tietoja asianomaisesta henkilöstä. Yksikkö, joka ehdottaa tietojen poistamista, ilmoittaa tästä sille yksikölle, jolle vastuu tietosuojasta siirtyy.

3. Yksikkö, joka hakee, tallentaa tai muuttaa tietoja tietojärjestelmässä, vastaa haun, tallennuksen tai muuttamisen lainmukaisuudesta; kyseinen yksikkö on voitava tunnistaa. Kansallisten yksikköjen ja toimivaltaisten viranomaisten välisessä tietojen välittämisessä noudatetaan kansallista lainsäädäntöä.

III OSASTO

ANALYYSITIE TOKANNAT

10 artikla

Henkilötietojen kerääminen, käsittely ja käyttö

1. Europol voi henkilötietojen lisäksi, jos se on 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen tavoitteiden toteuttamisen kannalta tarpeen, tallentaa muihin tietokantoihin tai niissä muuttaa ja käyttää Europolin toimivaltaan 2 artiklan 2 kohdan mukaan kuuluvia rikoksia, mukaan lukien 2 artiklan 3 kohdan 2 alakohdassa tarkoitettuihin liitännäisrikokset, koskevia tietoja, jotka on tarkoitettu tiettyyn erittelytyöhön ja jotka koskevat

1) edellä 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja henkilöitä

2) henkilöitä, jotka voidaan kutsua todistamaan käynnissä olevassa rikostutkinnassa tai siitä johtuvassa rikosoikeudenkäynnissä

3) käsiteltävän rikoksen uhreina olleita

henkilöitä tai henkilöitä, joiden voidaan tiettyjen seikkojen perusteella olettaa olevan tällaisen rikoksen uhreja,

4) henkilöitä, joihin asianomainen on yhteydessä tai jotka ovat tämän seurassa,

5) henkilöitä, jotka voivat antaa tietoja käsiteltävinä olevista rikoksista.

Yksilöiden suojelusta henkilötietojen automaattisessa tietojenkäsittelyssä 28 päivänä tammikuuta 1981 tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen 6 artiklan ensimmäisessä virkkeessä lueteltuja tietoja saa kerätä, tallentaa ja käsitellä ainoastaan, jos se on kyseisen tietokannan tavoitteiden kannalta ehdottoman välttämätöntä ja jos nämä tiedot täydentävät muita samassa tietokannassa olevia henkilötietoja. Tietyn henkilöryhmän valitseminen ainoastaan 28 päivänä tammikuuta 1981 tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen 6 artiklan ensimmäisessä virkkeessä olevien tietojen perusteella on kielletty edellä mainittuja tavoitteita koskevien määräysten vastaisena.

Neuvosto antaa yksimielisesti Euroopan unionista tehdyn sopimuksen VI osastossa määrättyä menettelyä noudattaen hallinto-neuvoston ehdotuksesta tietokantojen käyttöä koskevat täytäntöönpanosäännöt, joilla täsmennetään erityisesti tässä artiklassa tarkoitettuihin henkilötietoryhmiin liittyviä seikkoja.

2. Nämä tietokannat perustetaan analyysia varten, jolla tarkoitetaan tietojen keräämistä, käsittelyä tai käyttöä, tarkoituksena avustaa rikostutkinnassa. Jokaista erittelyhanketta varten perustetaan analyysiryhmä, johon 3 artiklan 1 ja 2 kohdassa sekä 5 artiklan 3 kohdassa määrättyjen tehtävien mukaisesti osallistuvat seuraavat henkilöt:

1) analyytikot ja muut Europolin johdon tehtävään määräämät Europolin työntekijät. Ainoastaan analyytikoilla on valtuudet tallentaa, tietoja kyseiseen tietokantaan ja hakea niitä sieltä;

2) yhteyshenkilöt ja/tai tietojen alkuperämaan asiantuntijat, tai ne, joita 6 kohdassa tarkoitettu analyysi koskee.

3. Kansalliset yksiköt välittävät Europolille sen pyynnöstä tai omasta aloitteestaan 3 artiklan 1 kohdan ja 2 alakohdan mukaisten tehtävien täyttämiseksi tarpeellisia tietoja, jollei 4 artiklan 5 kohdasta muuta johdu. Jäsenvaltiot toimittavat tietoja ainoastaan, jos niiden käsittely rikosten estämisessä, analysoinnissa tai rikollisuuden torjunnassa sallitaan myös kansallisessa lainsäädännössä.

Kansallisilta yksiköiltä tulevien tietojen arkaluontoisuuden mukaan ne voidaan toimittaa suoraan erittelyryhmille kaikin asianmukaisin keinoin, asianomaisten yhteyshenkilöiden välityksellä tai muuten.

4. Jos Europol näyttää perustellusti tarvitsevan 3 kohdassa tarkoitettujen tietojen lisäksi muita tietoja 3 artiklan 1 kohdan 2 alakohdan mukaisten tehtäviensä täyttämiseksi, Europol voi pyytää

1) Euroopan yhteisöjä ja yhteisöjen perustamissopimusten nojalla muodostettuja julkisoikeudellisia elimiä,

2) muita Euroopan unionin yhteydessä perustettuja julkisoikeudellisia elimiä,

3) Euroopan unionin kahden tai useamman jäsenvaltion välisellä sopimuksella perustettuja elimiä,

4) kolmansia valtioita,

5) kansainvälisiä järjestöjä ja niiden alaisia julkisoikeudellisia yksiköitä,

6) muita julkisoikeudellisia yksiköitä, jotka ovat olemassa kahden tai useamman jäsenvaltion välisen sopimuksen nojalla ja

7) kansainvälistä rikospoliisijärjestöä välittämään sille asiaa koskevia tietoja kaikin asianmukaisin keinoin. Se voi myös ottaa vastaan näiden eri tahojen omasta aloitteestaan samoilla ehdoilla ja samaa kautta välittämät tiedot. Neuvosto antaa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen VI osastossa määrättyä menettelyä noudattaen yksimielisesti hallintoneuvostoa kuultuaan tätä koskevat säännöt, joita Europolin on noudatettava.

5. Jos Europolilla on muiden yleissopimusten nojalla oikeus tehdä kyselyjä muista tietojärjestelmistä automaattista tietojenkäsittelyjärjestelmää käyttäen, se voi tällä tavoin hankkia henkilötietoja, jos se on 3 artiklan 1 kohdan 2 kohdassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi tarpeen.

6. Jos analysointityö on yleisluontoista ja strategista, kaikki jäsenvaltiot saatetaan yhteyshenkilöiden ja/tai asiantuntijoiden välityksellä täysimääräisesti osallisiksi työn tuloksista, erityisesti toimittamalla niille Europolin tekemät selostukset.

Jos analysointityössä on kyse yksittäistapauksesta, joka ei koske kaikkia jäsenvaltioita, ja sillä on suoraan toiminnallinen tarkoitus, siihen osallistuvat seuraavien jäsenvaltioiden edustajat:

1) jäsenvaltiot, joista analyysitietokannan perustamista koskevan päätöksen tekemiseen johtaneet tiedot ovat peräisin tai joita tiedot välittömästi koskevat, sekä valtiot, joita ana-

lysointiryhmä pyytää myöhemmin osallistumaan sen vuoksi, että asiasta on tullut myös niitä koskeva,

2) jäsenvaltiot, jotka hakemistojärjestelmää tutkiessaan havaitsivat, että niiden on tarpeen tutustua siihen, ja vaativat sitä 7 kohdassa määrättyjen edellytysten mukaisesti.

7. Valtuutetut yhteyshenkilöt esittävät tietoihin tutustumista koskevan vaatimuksen. Kukin jäsenvaltio nimeää ja valtuuttaa tehtävään rajoitetun määrän yhteyshenkilöitä. Se toimittaa heistä luettelon hallintoneuvostolle.

Yhteyshenkilö perustelee 6 kohdassa tarkoitettua tutustumistarpeen kirjallisessa ilmoituksessa, jossa on sen viranomaisen hyväksyntä, jonka alainen hän on kotimaassaan, ja toimittaa sen analysointiin osallistuvien tiedoksi. Sen jälkeen hänet otetaan mukaan käynnissä olevaan analysointityöhön täysivaltaisesti.

Jos analysointiryhmässä vastustetaan tätä kyseistä täysivaltaista osallistumista, sitä lykätään sovittelemisen ajaksi, joka voi käsittää seuraavat kolme vaihetta:

1) analyysityöhön osallistuvat pyrkivät saavuttamaan yksimielisyyden yhteyshenkilön kanssa, joka esitti tietojen saantia koskevan vaatimuksen; tätä varten on käytettävissä enintään kahdeksan päivää;

2) jos yksimielisyyttä ei saavuteta, asianomaisten kansallisten yksikköjen johtajat sekä Europolin johto kokoontuvat kolmen päivän kuluessa;

3) jos erimielisyys edelleen jatkuu, asianosaisten edustajat Europolin hallintoneuvostossa kokoontuvat kahdeksan päivän kuluessa. Jos asianomainen jäsenvaltio ei luovu vaatimuksestaan saada tietoja, päätetään yksimielisesti, että asianomainen saa osallistua täysivaltaisesti.

8. Ainoastaan Europolille tiedon toimittava jäsenvaltio määrää sen arkaluontoisuuden asteesta ja vaihtelusta. Analysoinnissa käytettävien tietojen levittämisestä ja niiden operatiivisesta käytöstä analysointiin osallistuvat päättävät yhteisesti. Analysointityöhön myöhemmin mukaan tuleva jäsenvaltio ei voi levittää tai käyttää tietoja ilman alussa mukana olleiden jäsenvaltioiden etukäteen antamaa suostumusta.

11 artikla

Hakemistojärjestelmä

1. Europol luo hakemistojärjestelmän 10

artiklan 1 kohdan mukaisesti tallennettuja tietoja varten.

2. Europolin johtajalla, apulaisjohtajilla ja asianmukaisesti valtuutetuilla työntekijöillä sekä yhteyshenkilöillä on oikeus käyttää hakemistojärjestelmää. Hakemistojärjestelmän on oltava sellainen, että siitä käy sitä käyttävälle yhteyshenkilölle kysytyjen tietojen perusteella selkeästi ilmi, että 6 artiklan 1 kohdan 2 kohdassa ja 10 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut tietokannat sisältävät hänet lähettynyttä jäsenvaltiota koskevia tietoja.

Yhteyshenkilön oikeus käyttää hakemistoa määritellään siten, että käytön avulla on mahdollista saada tietää, onko jokin tieto tallennettuna vai ei, mutta että ei ole mahdollista vertailla tietokantojen sisältöä tai tehdä sen pohjalta päätelmiä.

3. Hallintoneuvosto päättää yksimielisesti hakemistojärjestelmän järjestämistä koskevista yksityiskohtaisista säännöistä.

12 artikla

Tietokannan perustamista koskevat määräykset

1. Europolin 10 artiklan mukaisesti tehtäviensä hoitamiseksi ylläpitämän jokaisen automatisoidun henkilötietokannan osalta laaditaan rekisteriseloste, joka hallintoneuvoston on hyväksyttävä ja jossa ilmoitetaan:

- 1) tietokannan nimi,
- 2) tietokannan tarkoitus,
- 3) henkilöryhmät, joita tietokannan sisältämät tiedot koskevat,
- 4) tallennettavien tietojen laatu ja mahdollisesti 28 päivänä tammikuuta 1981 tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen 6 artiklan ensimmäisessä virkkeessä lueteltujen tietojen joukossa olevat ehdottomasti tarpeelliset tiedot,
- 5) erityyppiset henkilötiedot, jotka mahdollistavat tietokantaan pääsyn,
- 6) tallennettavien tietojen toimittaminen tai tallentaminen,
- 7) millä edellytyksin tietokantaan tallennetut henkilötiedot voidaan välittää, niiden vastaanottajat ja menettelytapa,
- 8) tietojen tarkastamista koskevat määräajat ja niiden säilyttämisaika,
- 9) tarkastuskertomusten tekemistapa.

Europolin johtaja antaa jäljempänä 24 artiklassa tarkoitetulle yhteiselle valvontaviranomaiselle välittömästi tiedon ehdotuksesta

tällaisen tietokannan perustamista koskevaksi määräykseksi ja antaa sille tiedoksi kaikki asiakirjat esityksen laatimiseksi hallintoneuvostolle tarpeellisina pitämistään huomautuksista.

2. Jos asian kiireellisyyden vuoksi ei ole mahdollista saada 1 kohdan mukaista hallintoneuvoston hyväksyntää, johtaja voi omasta aloitteestaan tai asianomaisten jäsenvaltioiden pyynnöstä perustellulla päätöksellä päättää tietokannan perustamisesta. Hän ilmoittaa tästä samanaikaisesti hallintoneuvoston jäsenille. Sen jälkeen 1 kohdassa tarkoitettu menettely on aloitettava välittömästi ja saatettava päätöksen ensi tilassa.

IV OSASTO

TIETOJENKÄSITTELYÄ KOSKEVAT YHTEISET MÄÄRÄYKSET

13 artikla

Tiedonantovelvollisuus

Europol antaa viipymättä kansallisille yksiköille ja niiden pyynnöstä niiden yhteyshenkilöille tiedoksi näiden jäsenvaltioita koskevat tiedot samoin kuin Europolin toimivaltaan 2 artiklan nojalla kuuluvien rikosten välillä havaitut yhteydet. Muita Europolin tietoon sen tehtäviään suorittaessa tulleita rikoksia koskevia keskeisiä tietoja voidaan myös välittää.

14 artikla

Tietosuojan taso

1. Kukin jäsenvaltio toteuttaa tämän yleissopimuksen soveltamisalan rajoissa viimeistään sen voimaantulopäivänä tietokantojen henkilötietojen käsittelyä koskevat, sen kansallisen lainsäädännön mukaiset toimenpiteet, taatakseen tiedoille vähintään 28 päivänä tammikuuta 1981 tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen periaatteiden soveltamisen mukaisen suojatason, ja ottaa tässä yhteydessä huomioon Euroopan neuvoston ministerikomitean 17 päivänä syyskuuta 1987 antaman suosituksen R (87) 15 henkilötietojen käyttämisestä poliisin toiminnassa.

2. Tämän yleissopimuksen mukaisen henkilötietojen välittämisen saa aloittaa vasta, kun tietosuojaa koskevat säännöt, joista

määrätään 1 kohdassa, ovat tulleet voimaan jokaisen siirtoon osallistuvan jäsenvaltion alueella.

3. Europol noudattaa henkilötietoja kerätessä, käsiteltäessä ja käytettäessä 28 päivänä tammikuuta 1981 tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen ja Euroopan neuvoston ministerikomitean 17 päivänä syyskuuta 1987 antaman suosituksen R (87) 15 periaatteiden mukaista suojatasoa.

Europol noudattaa näitä periaatteita myös muiden kuin atk-pohjaisten tietojen osalta, jotka se on saanut käyttöönsä tietokannan muodossa, eli kaikkien henkilötietoja käsittävien järjestelmällisten kokonaisuuksien osalta, joita voi käyttää määrättyjen perusteiden mukaisesti.

15 artikla

Tietosuojavastuu

1. Jollei tämän yleissopimuksen muissa määräyksissä toisin määrätä, vastuu Europolissa säilytettävistä tiedoista, erityisesti niiden keräämisen ja Europoliin välittämisen lainmukaisuudesta sekä tietojen tallentamisesta järjestelmään, niiden oikeellisuudesta, ajankohtaisuudesta ja säilyttämisaikojen valvonnasta, kuuluu

1) tiedot järjestelmään tallentaneelle tai välittäneelle jäsenvaltiolle,

2) kolmansien osapuolten välittämien tietojen tai Europolin analysointityön tuloksena olevien tietojen osalta Europolille.

2. Jollei tämän yleissopimuksen muissa määräyksissä toisin määrätä, Europol vastaa lisäksi kaikista sille tulleista ja sen käsittelemistä tiedoista, kun ne ovat 8 artiklassa tarkoitetussa tietojärjestelmässä, 10 artiklassa tarkoitetuissa analysointia varten luoduissa tietokannoissa tai 11 artiklassa tarkoitetussa hakemistojärjestelmässä tai 14 artiklan 3 kohdassa tarkoitetuissa järjestelmissä.

3. Europol säilyttää tiedot siten, että ne toimittaneet jäsenvaltiot tai kolmannet osapuolet voidaan tunnistaa tai tietää, onko ne saatu Europolin analysointityön tuloksena.

16 artikla

Tarkastuskertomusten laatimista koskevat määräykset

Pyyntöjen lainmukaisuuden valvomiseksi

Europol laatii keskimäärin vähintään yhden tarkastuskertomuksen kymmentä pyyntöä kohden ja jokaissa 7 artiklassa tarkoitetun tietojärjestelmän puitteissa tehtyä pyyntöä kohden. Europol ja 23 ja 24 artiklassa tarkoitetut valvontaviranomaiset voivat käyttää näiden kertomusten sisältämiä tietoja ainoastaan tähän tarkoitukseen, ja tiedot poistetaan kuuden kuukauden kuluessa, paitsi jos ne ovat tarpeen parhaillaan suoritettavalle valvonnalle. Hallintoneuvosto päättää yksityiskohdista yhteistä valvontaviranomaista kuulutuaan.

17 artikla

Tietojen käyttämistä koskevat säännöt

1. Ainoastaan jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset saavat välittää tai käyttää tietojärjestelmästä, hakemistojärjestelmästä tai analysointia varten perustetuista tietokannoista haettuja henkilötietoja ja muilla asianmukaisilla keinoilla toimitettuja tietoja Europolin toimivaltaan kuuluvan rikollisuuden ja muiden vakavien rikollisuuden muotojen estämiseen ja niiden torjuntaan.

Käytettäessä ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuja tietoja on noudatettava sen jäsenvaltion lainsäädäntöä, jonka alainen käyttäjäviranomainen on.

Europol saa käyttää 1 kohdassa tarkoitettuja tietoja vain 3 artiklassa määrättyjä tehtäviä suorittaessaan.

2. Jos tiedot välittävä jäsenvaltio tai 10 artiklan 4 kohdassa tarkoitettu kolmas valtio tai kolmas elin ilmoittaa, että tiettyihin tietoihin tässä jäsenvaltiossa tai kolmannen osapuolen käytössä sovelletaan erityisiä käyttörajoituksia, myös käyttäjän on noudatettava näitä rajoituksia, lukuun ottamatta erityistapauksia, joissa kansallisen lainsäädännön mukaan on velvollisuus poiketa rajoituksista tuomioistuinten tai lainsäädäntöelinten osalta taikka sellaisten muiden lailla perustettujen riippumattomien elinten osalta, jotka ovat vastuussa 2 artiklan 4 kohdassa tarkoitettujen kansallisten toimivaltaisten viranomaisten valvonnasta. Tällöin tietoja saa käyttää ainoastaan, kun tiedot toimitannutta valtiota on ennalta kuultu, ja sen edut ja näkökannat on otettava huomioon mahdollisimman laajalti.

3. Tietoja saa käyttää muihin kuin 2 artiklassa määrättyihin tarkoituksiin ja niitä saavat käyttää muut kuin kyseisessä artiklassa

tarkoitettut viranomaiset ainoastaan, kun tiedot toimittanut jäsenvaltio on siihen antanut ennalta luvan, edellyttäen, että tämä kyseisen jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaan on sallittua.

18 artikla

Tietojen välittäminen kolmansille valtioille ja kolmansille elimille

1. Europol voi välittää säilyttämiään henkilötietoja 10 artiklan 4 kohdassa tarkoitetuille kolmansille valtioille ja kolmansille elimille tämän artiklan 4 kohdassa määrättyjen edellytysten mukaisesti, kun

1) toimenpide on yksittäisissä tapauksissa tarpeen Europolin toimivaltaan 2 artiklan mukaisesti kuuluvien rikosten estämisessä ja niiden torjunnassa,

2) tietojen riittävä suojatase taataan kyseisessä jäsenvaltiossa tai kyseisessä elimessä,

3) toimenpide on 2 kohdassa tarkoitettujen yleisten sääntöjen mukainen.

2. Neuvosto antaa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen VI osastossa määrättyä menettelyä noudattaen ja 3 kohdassa tarkoitettut seikat huomioon ottaen yksimielisesti yleiset säännöt Europolin suorittamasta henkilötietojen välittämisestä 10 artiklan 4 kohdassa tarkoitetuille kolmansille valtioille ja kolmansille elimille. Hallintoneuvosto valmistelee neuvoston päätöksen 24 artiklassa tarkoitettua yhteistä valvontaviranomaista kuultuaan.

3. Edellä 10 artiklan 4 kohdassa tarkoitettujen kolmansien valtioiden ja kolmansien elinten antaman suojatason riittävyys arvioidaan ottaen huomioon kaikki henkilötietojen välittämiseen vaikuttavat tekijät, erityisesti

1) tietojen laatu,

2) niiden käyttötarkoitus,

3) suunnitellun käsittelyn kesto aika, sekä

4) edellä 10 artiklan 4 kohdassa tarkoitettuihin kolmansiin valtioihin ja kolmansiin elimiin sovellettavat yleiset ja erityiset määräykset.

4. Europol saa välittää jäsenvaltion sille välittämät tiedot kolmansille valtioille ja kolmansille elimille ainoastaan asianomaisen jäsenvaltion suostumuksella. Jäsenvaltio voi antaa tätä varten alustavan, yleisen tai muunlaisen ja koska tahansa peruutettavissa olevan suostumuksen.

Jos tiedot eivät ole jäsenvaltion välittämiä, Europol varmistaa, että niiden välittäminen ei voisi

1) estää jäsenvaltioita hoitamasta asianmukaisesti toimivaltaansa kuuluvia tehtäviä,

2) uhata jäsenvaltion turvallisuutta tai sen yleistä järjestystä tai muulla tavoin vahingoittaa sitä.

5. Europol vastaa välittämisen lainmukaisuudesta. Sen on tehtävä tietojen välittämisestä ja sen perusteluista merkintä. Välittäminen sallitaan vain, jos vastaanottaja sitoutuu siihen, että tietoja käytetään ainoastaan niihin tarkoituksiin, joita varten ne välitettiin. Tämä ei koske sellaista henkilötietojen välittämistä, joka tehdään Europolin pyynnöstä.

6. Jos 1 kohdassa tarkoitettu tietojen välittäminen koskee salassa pidettäviä tietoja, lupa myönnetään ainoastaan, jos Europolin ja vastaanottajan välillä on salassapitoa koskeva sopimus.

19 artikla

Oikeus tietojen saantiin

1. Jokainen, joka haluaa käyttää oikeuttaan saada itseään koskevia, Europolissa tallennettuja tietoja tai tarkastaa ne, voi esittää maksutta tätä tarkoittavan pyynnön valitsemassaan jäsenvaltiossa toimivaltaiselle kansalliselle viranomaiselle, joka saattaa asian viipymättä Europolin käsiteltäväksi ja ilmoittaa pyynnön tehneelle henkilölle, että Europol vastaa suoraan hänelle.

2. Europolin on käsiteltävä pyyntö kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen vastaanotti pyynnön.

3. Henkilön oikeuteen saada itseään koskevia tietoja tai tarkastaa ne sovelletaan sen jäsenvaltion lainsäädäntöä, jossa henkilö on tehnyt tiedonsaantioikeutta koskevan pyynnön, ottaen huomioon seuraavat määräykset: Jos sen jäsenvaltion lainsäädäntö, jossa asia saatettiin vireille, sallii tietojen toimittamisen, pyyntö on evättävä, jos se on tarpeen:

1) jotta Europol voisi suorittaa tehtävänsä asianmukaisesti,

2) jäsenvaltioiden turvallisuuden ja yleisen järjestyksen suojelemiseksi tai rikosten torjumiseksi,

3) kolmansien osapuolten oikeuksien ja vapauksien suojelemiseksi, minkä vuoksi sen henkilön etu, jota tietojen luovuttaminen

koskee, ei voi siis olla määräävä.

4. Käytettäessä 3 kohdan mukaista oikeutta saada tiedot käyttöön noudatetaan seuraavia menettelyjä:

1) edellä 8 artiklassa määriteltyyn tietojärjestelmään sisältyvien tietojen luovuttamisesta saa päättää ainoastaan, jos tiedot tallentaneella jäsenvaltiolla ja jäsenvaltioilla, joita tämä tietojen luovuttaminen välittömästi koskee, on ollut ennalta tilaisuus ilmaista kantansa, joka voi käsittää jopa kieltäytymisen luovuttamasta tietoja. Tiedot järjestelmään tallentanut jäsenvaltio ilmoittaa luovutettavat tiedot sekä niiden luovuttamistavan;

2) niiden tietojen osalta, jotka Europol on tallentanut tietojärjestelmään, jäsenvaltioilla, joita tämä luovuttaminen välittömästi koskee, on täytynyt olla ennalta tilaisuus ilmaista kantansa, joka voi käsittää jopa kieltäytymisen luovuttamasta tietoja;

3) analysointitietokantoihin 10 artiklassa määriteltyä analysointia varten tallennettujen tietojen luovuttamisen edellytyksenä on 10 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuun analysointiin osallistuvien jäsenvaltioiden ja sen tai niiden jäsenvaltioiden, jota tai joita tämä luovuttaminen välittömästi koskee, yksimielisyys.

Jos yksi tai useampi jäsenvaltio tai Europol on ilmoittanut vastustavansa tietojen luovuttamista, Europol ilmoittaa pyynnön esittäneelle, että se on suorittanut tarkastuksen, ilmaisematta sellaista, mikä voisi paljastaa, onko tietojärjestelmässä asianomaista koskevia tietoja.

5. Käytettäessä oikeutta tarkastaa tietoja noudatetaan seuraavia menettelyä:

Kun asiaan sovellettava kansallinen lainsäädäntö ei salli tietojen luovuttamista tai jos kyseessä on yksinkertainen tarkastuspyyntö, Europol suorittaa tarkastuksen tiiviissä yhteistyössä kansallisten viranomaisten kanssa ja ilmoittaa pyynnön esittäneelle, että se on suorittanut tarkastuksen, ilmaisematta sellaista, mikä voisi paljastaa, onko tietojärjestelmässä asianomaista koskevia tietoja.

6. Vastauksessaan tarkastusta koskevaan pyyntöön tai pyyntöön saada tietoja käyttöönsä Europol ilmoittaa pyynnön esittäjälle, että tämä voi hakea muutosta yhteiseltä valvontaviranomaiselta siinä tapauksessa, että hän ei tyydy päätökseen. Pyyntöä esittänyt voi myös saattaa asian yhteisen valvontaviranomaisen käsiteltäväksi, jos hänen pyyntöönsä ei ole vastattu tässä artiklassa säädettyissä määrääjoissa.

7. Jos pyynnön esittänyt henkilö hakee muutosta 24 artiklassa tarkoitettua yhteiseltä valvontaviranomaiselta, tämä viranomainen tutkii asian.

Kun muutoksenhaku koskee jäsenvaltion tietojärjestelmään tallentamien tietojen luovuttamista, yhteinen valvontaviranomainen tekee päätöksensä sen jäsenvaltion lainsäädäntöä noudattaen, jolle pyyntö esitettiin. Yhteinen valvontaviranomainen kuulee ennalta sen jäsenvaltion kansallista valvontaviranomaista tai toimivaltaista tuomioistuinta, josta tiedot ovat peräisin. Yhteinen valvontaviranomainen suorittaa tarvittavat tarkastukset erityisesti päättääkseen, onko kieltäytymispäätös tehty tämän artiklan 3 kohdan ja 4 kohdan 1 alakohdan mukaisesti. Tällöin yhteinen valvontaviranomainen tekee päätöksen, joka voi käsittää jopa kieltäytymisen luovuttamasta tietoja, tiiviissä yhteistyössä kansallisen valvontaviranomaisen tai toimivaltaisen tuomioistuimen kanssa.

Kun luovuttamispyyntö koskee Europolin tietojärjestelmään tallentamien tietojen luovuttamista tai sellaisten tietojen luovuttamista, jotka on tallennettu analysointia varten perustettuihin tietokantoihin, yhteinen valvontaviranomainen voi, jos Europol tai jokin jäsenvaltio jatkuvasti vastustaa pyyntöön suostumista, Europolia tai jäsenvaltioita kuultuaan päättää vastoin tätä vastustusta ainoastaan jäsentensä kahden kolmasosan enemmistöllä. Jos tätä enemmistöä ei saavuteta, yhteinen valvontaviranomainen ilmoittaa pyynnön esittäneelle, että se on suorittanut tarkastuksen ilmaisematta sellaista, mikä voisi ilmaista pyynnön esittäjälle, onko tietojärjestelmässä häntä koskevia tietoja.

Kun muutoksenhaussa on kyse jäsenvaltion tietojärjestelmään tallentamien tietojen tarkastamisesta, yhteinen valvontaviranomainen varmistuu, että tarvittavat tarkastukset on suoritettu asianmukaisesti, sovittaen toimintansa tiiviisti yhteen tiedot tallentaneen jäsenvaltion kansallisen valvontaviranomaisen kanssa. Yhteinen valvontaviranomainen ilmoittaa pyynnön esittäjälle, että se on suorittanut tarkastuksen, ilmaisematta sellaista, mikä voisi ilmaista pyynnön esittäjälle, onko tietojärjestelmässä häntä koskevia tietoja.

Kun muutoksenhaussa on kyse Europolin tietojärjestelmään tallentamien tietojen tarkastamisesta tai sellaisten tietojen tarkastamisesta, jotka on tallennettu analysointia varten perustettuihin tietokantoihin, yhteinen valvontaviranomainen varmistuu, että Euro-

pol on suorittanut tarvittavat tarkastukset asianmukaisesti. Yhteinen valvontaviranomainen ilmoittaa pyynnön esittäjälle, että se on suorittanut tarkastuksen, ilmaiseematta sellaista, mikä voisi ilmaista pyynnön esittäjälle, onko tietojärjestelmässä häntä koskevia tietoja.

8. Edellä olevia määräyksiä sovelletaan vastaavasti Europolilla tietokantojen muodossa oleviin muihin kuin atk-pohjaisiin tietoihin eli kaikkiin henkilötietoja käsittäviin järjestelmällisiin kokonaisuuksiin, joita voi käyttää määrättyjen perusteiden mukaisesti.

20 artikla

Tietojen oikaiseminen ja poistaminen

1. Jos osoittautuu, että Europolin tallentamissa tiedoissa, joita sille ovat välittäneet kolmannet valtiot tai kolmannet elimet tai jotka ovat syntyneet sen suorittaman erittelyn tuloksena, on virheitä tai niiden vienti tai tallentaminen on tämän yleissopimuksen vastaista, Europolin on oikaistava nämä tiedot tai poistettava ne.

2. Jos virheelliset tai tämän yleissopimuksen vastaiset tiedot ovat jäsenvaltioiden suoraan Europolille tallentamia, näiden on oikaistava tai poistettava ne yhteistyössä Europolin kanssa. Jos jäsenvaltioiden välittämiin tietoihin liittyvät virheet johtuvat virheellisestä tai tämän yleissopimuksen vastaisesti suoritetusta tietojen välittämisestä tai jos ne johtuvat niiden virheellisestä tai tämän yleissopimuksen vastaisesta Europolin suorittamasta tallentamisesta, niiden arvioinnista tai niiden säilyttämisestä, Europolin on oikaistava tiedot tai poistettava ne yhdessä kyseisten jäsenvaltioiden kanssa.

3. Näiden tietojen kaikille vastaanottajille ilmoitetaan 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa viipymättä asiasta. Vastaanottajien on myös oikaistava tai poistettava nämä tiedot.

4. Jokaisella on oikeus pyytää Europolia oikaisemaan tai poistamaan häntä koskevat virheelliset tiedot.

Europol ilmoittaa pyynnön esittäjälle, että se on oikaissut tai poistanut häntä koskevat tiedot. Jos pyynnön esittäjä ei tyydy Europolin vastaukseen tai jos hän ei ole saanut vastausta kolmessa kuukaudessa, hän voi saat-

taa asian yhteisen valvontaviranomaisen käsiteltäväksi.

21 artikla

Tietojen säilyttämistä ja poistamista koskevat määräajat

1. Europol saa säilyttää tietokannassa olevia tietoja ainoastaan tehtäviensä suorittamiseksi tarvittavan ajan. Tietojen säilyttämisen jatkamisen tarpeellisuus tutkitaan viimeistään kolmen vuoden kuluttua niiden järjestelmään tallentamisesta. Tiedot järjestelmään tallentanut yksikkö suorittaa tietojärjestelmässä säilytettyjen tietojen tarkastamisen ja poistamisen. Europol suorittaa sen muissa tietokannoissa säilytettyjen tietojen tarkastamisen ja poistamisen. Europol ilmoittaa ilman eri toimenpiteitä jäsenvaltioille kolme kuukautta etukäteen niiden järjestelmään tallentamien tietojen säilyttämistä koskevan määräajan päättymisestä.

2. Tarkastusta tehdessään 1 kohdan kolmannessa ja neljännessä virkkeessä mainitut yksiköt voivat päättää tietojen säilyttämisestä seuraavaan tarkastukseen saakka, jos niiden säilyttäminen on Europolin tehtävien suorittamiselle edelleen tarpeen. Jos ne päättävät olla enää säilyttämättä tietoja, ne poistetaan ilman eri toimenpiteitä.

3. Edellä 10 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuja henkilötietoja saa säilyttää enintään kolme vuotta. Määräaika alkaa uudelleen joka kerta sellaisen tapahtuman ajankohdasta, josta seuraa asianomaista henkilöä koskevien tietojen tallentaminen. Niiden säilyttämisen tarpeellisuus tutkitaan uudelleen joka vuosi ja uudelleen tutkimisesta tehdään merkintä.

4. Jos jäsenvaltio poistaa kansallisista tietokannoistaan Europolille välittämäänsä tietoja, joita tämä säilyttää muissa tietokannoissa, jäsenvaltio ilmoittaa siitä Europolille. Tämä poistaa tällöin tiedot, jollei niillä muutoin ole sille merkitystä, ottaen huomioon tämän lisäksi käytössään olevat tiedot, joita ensin mainitut tiedot välittäneellä jäsenvaltiolla ei ole käytettävissään. Europol ilmoittaa asianomaiselle jäsenvaltiolle tietojen säilyttämisestä tietokannassa.

5. Tietoja ei poisteta, jos vaarana on suojaa vaativien asianomaisen etujen vahingoittaminen. Tässä tapauksessa tietoja voidaan käyttää ainoastaan asianomaisen suostumuksella.

22 artikla

Asiakirjoissa olevien tietojen säilyttäminen ja oikaiseminen

1. Jos osoittautuu, että Europolin hallussa oleva asiakirjakokonaisuus tai tässä kokonaisuudessa olevat tiedot eivät enää ole Europolin tehtävien täyttämiseksi tarpeellisia tai jos nämä tiedot kokonaisuutena ovat tämän yleissopimuksen määräysten vastaisia, asiakirja kokonaisuudessaan tai kyseiset tiedot on tuhottava. Jos kyseistä asiakirjaa tai kyseisiä tietoja ei tosiasiallisesti tuhota, niihin on liitettävä maininta, että niiden käyttö on kielletty.

Asiakirjaa ei saa tuhota, jos on syytä olettaa, että se vahingoittaisi asiakirjassa tarkoitettua henkilön oikeutettuja etuja. Tällöin on asiakirjaan liitettävä samanlainen maininta, että sen käyttö on kielletty.

2. Jos osoittautuu, että Europolin asiakirjoissa olevissa tiedoissa on virheitä, Europolin on oikaistava virhe.

3. Jokaisella, jota Europolin asiakirja koskee, on oikeus vaatia Europolilta asiakirjan oikaisemista, hävittämistä tai merkinnän tekemistä. Sovelletaan, mitä 20 artiklan 4 kohdassa ja 24 artiklan 7 kohdassa määrätään.

23 artikla

Kansallinen valvontaviranomainen

1. Kukin jäsenvaltio nimeää kansallisen valvontaviranomaisen, jonka tehtävänä on riippumattomana ja kansallista lainsäädäntöä noudattaen valvoa, että henkilötietojen järjestelmään tallentaminen, käyttäminen sekä missä hyvänsä muodossa tapahtuva välittäminen Europolille tapahtuu lainmukaisesti, ja varmistaa, että yksilöiden oikeuksia ei loukata. Tätä tarkoitusta varten valvontaviranomaisella on oltava mahdollisuus tutkia kansallisissa yksiköissä tai yhteyshenkilöiden tiloissa tietojärjestelmässä ja hakemistojärjestelmässä olevia jäsenvaltion järjestelmään tallentamia tietoja sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaisia menettelyjä noudattaen.

Kansallisilla valvontaviranomaisilla on valvontatehtävänsä suorittamista varten oikeus päästä Europolissa olevien omien yhteyshenkilöidensä toimitiloihin ja asiakirjoihin.

Lisäksi kansalliset valvontaviranomaiset valvovat kansallisten menettelyjen mukaisesti kansallisten yksikköjen 4 artiklan 4 kohdan ja yhteyshenkilöiden 5 artiklan 3 kohdan 1, 2 ja 3 alakohdan sekä 4 ja 5 kohdan mukaisesti suoritettavia tehtäviä, jos tämä toiminta koskee henkilötietojen suojaamista.

2. Jokaisella on oikeus pyytää kansallista valvontaviranomaista varmistamaan, että asianomaisen jäsenvaltion suorittama häntä koskevien tietojen järjestelmään tallentaminen ja välittäminen Europoliin millä hyvänsä tavoin sekä jäsenvaltioiden suorittama näiden tietojen käyttö on lainmukaista.

Tätä oikeutta käytetään sen jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaisesti, jonka toimivaltaan valvontaviranomainen, jonka puoleen on käännytty, kuuluu.

24 artikla

Yhteinen valvontaviranomainen

1) Perustetaan yhteinen valvontaviranomainen, jonka tehtävänä on tätä yleissopimusta noudattaen riippumattomana valvoa Europolin toimintaa sen varmistamiseksi, että Europolin elinten käytössä olevien tietojen tallentaminen, käsittely ja käyttö eivät vaaranna rekisteröityjen henkilöiden oikeuksia. Yhteinen valvontaviranomainen valvoo lisäksi Europolista peräisin olevien tietojen välittämisen lainmukaisuutta. Yhteinen valvontaviranomainen muodostuu enintään kahdesta kunkin jäsenvaltion viideksi vuodeksi nimeämästä jokaisen kansallisen valvontaviranomaisen jäsenestä tai edustajasta, joilla voi olla apunaan varajäseniä ja joiden riippumattomuus on taattu sekä joilla on tarvittava kelpoisuus. Kullakin valtuuskunnalla on yksi ääni.

Yhteinen valvontaviranomainen valitsee keskuudestaan puheenjohtajan.

Tehtäviään suorittaessaan yhteisen valvontaviranomaisen jäsenet eivät ota vastaan ohjeita milään viranomaiselta.

2. Europolin tehtävänä on avustaa yhteistä valvontaviranomaista sen tehtävien hoitamisessa. Europolin on erityisesti

1) toimitettava valvontaviranomaiselle sen pyytämiä tietoja, annettava sen käyttöön kaikki asiakirjat sekä tallennetut tiedot, ja

2) sallittava valvontaviranomaisen pääsy milloin hyvänsä vapaasti kaikkiin toimitiloihinsa sekä

3) pantava täytäntöön yhteisen valvontaviranomaisen 19 artiklan 7 kohdassa ja 20 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua muutoksenhakua koskevat päätökset.

3. Yhteinen valvontaviranomainen on myös toimivaltainen analysoimaan Europolin toimintaan liittyviä henkilötietojen käsittelyä ja käyttöä koskevia soveltamis- ja tulkintavaikeuksia, tutkimaan mahdollisia jäsenvaltioiden valvontaviranomaisten riippumattomasta valvonnasta tai tiedonsaantioikeudesta aiheutuvia ongelmia sekä laatimaan yhdenmukaistettuja ehdotuksia yhteisten ratkaisujen löytämiseksi olemassa oleviin ongelmiin.

4. Jokaisella on oikeus pyytää yhteistä valvontaviranomaista varmistamaan, että häntä koskevien henkilötietojen tallentaminen, kerääminen, käsittely ja käyttö Europolissa tapahtuu lainmukaisesti ja oikein.

5. Jos yhteinen valvontaviranomainen toteaa, että tämän yleissopimuksen määräyksiä ei ole noudatettu henkilötietojen tallentamisesta, käsittelyssä tai käytössä, se toimittaa tarpeelliseksi katsomansa havainnot Europolin johtajalle ja pyytää, että sen tekemiin havaintoihin vastataan sen vahvistaman määräjän kuluessa. Johtaja ilmoittaa hallintoneuvostolle menettelyn etenemisestä. Jos ongelmia ilmenee, yhteinen valvontaviranomainen saattaa asian hallintoneuvoston käsiteltäväksi.

6. Yhteinen valvontaviranomainen laatii säännöllisin väliajoin toimintakertomuksen. Se toimitetaan Euroopan unionista tehdyn sopimuksen VI osastossa määrättyä menettelyä noudattaen neuvostolle; sitä ennen annetaan hallintoneuvostolle mahdollisuus kertomukseen liitettävän lausunnon antamiseen.

Yhteinen valvontaviranomainen päättää, onko sen toimintakertomus julkistettava, ja tarvittaessa sen julkistamistavasta.

7. Yhteinen valvontaviranomainen vahvistaa yksimielisellä päätöksellä työjärjestyksensä. Se saatetaan neuvoston yksimielisesti hyväksyttäväksi. Yhteinen valvontaviranomainen muodostaa keskuudestaan komitean, johon kuuluu yksi jäsen kustakin valtuuskunnasta, joilla jokaisella on yksi ääni. Komitean tehtävänä on tutkia kaikin aiheellisin tavoin, mukaan lukien osapuolten kuuleminen, joilla voi olla heidän niin toivoessaan avustajia, 19 artiklan 7 kohdassa ja 20 artiklan 4 kohdassa tarkoitettut muutoksenhaut. Tässä yhteydessä tehdyt päätökset ovat kaikkiin asianosaisiin nähden lopullisia.

8. Yhteinen valvontaviranomainen voi

myös muodostaa yhden tai useamman toimikunnan.

9. Yhteistä valvontaviranomaista kuullaan sitä koskevasta talousarvioesityksestä. Sen lausunto liitetään kyseiseen talousarvioesitykseen.

10. Yhteistä valvontaviranomaista avustaa sihteeristö, jonka tehtävät määritellään työjärjestyksessä.

25 artikla

Tietoturvallisuus

1. Europol toteuttaa tämän yleissopimuksen täytäntöön panemiseksi tarpeelliset tekniset toimenpiteet ja organisaatiota koskevat määräykset. Toimenpiteet ovat tarpeen ainoastaan, jos niiden aiheuttamat kustannukset ovat suhteessa niissä tarkoitettuun suojan tavoitteeseen.

2. Kukin jäsenvaltio ja Europol toteuttavat automaattista tietojenkäsittelyä Europolin yksiköissä koskevat toimenpiteet, joiden tarkoituksena on

1) kieltää asiaan kuulumattomilta henkilöiltä henkilötietojen käsittelyyn käytettävien laitteiden käyttö (laitteille pääsyn valvonta)

2) estää asiaankuulumattomia henkilöitä lukemasta, jäljentämästä, muuttamasta ja poistamasta tietoja ja tietovälineitä (tietojen tallennusmuotojen valvonta)

3) estää tietojen luvaton tallennus järjestelmään sekä säilytettyjen henkilötietojen luvaton käyttö, muuttaminen tai poistaminen (tietojen tallentamisen valvonta)

4) estää asiaankuulumattomia henkilöitä käyttämästä atk-järjestelmää tietojen välittämislaitteiden avulla (käytön valvonta)

5) taata, että atk-järjestelmän käyttöön oikeutetut henkilöt saavat tarkastella ainoastaan toimivaltaansa kuuluvia tietoja (pääsyn valvonta)

6) taata, että on mahdollista tarkastaa ja osoittaa, mille elimille henkilötiedot voidaan välittää tiedonvälittämislaitteiden avulla (siirtojen valvonta)

7) taata, että on mahdollista tarkastaa ja todeta jälkeensä, mitä henkilötietoja on tallennettu atk-järjestelmään, milloin ja ketkä tallensivat tiedot (tietojen tallentamisen valvonta)

8) estää, että henkilötietoja välitettäessä sekä tietojen tallennusmuotoja siirrettäessä tietoja ei voida luvattomasti lukea, jäljentää, muuttaa tai poistaa (toimitusten valvonta)

9) varmistaa, että häiriön tapahtuessa käytetyt järjestelmät voidaan välittömästi korjata (toimintakunnon palauttaminen)

10) varmistaa, että järjestelmän toiminta ei ole viallinen, että toimintavirheistä ilmoitetaan välittömästi (luotettavuus) ja että virhe toimintajärjestelmässä ei voi väärentää säilytettyjä tietoja (väärentämättömyys).

V OSASTO

OIKEUDELLINEN ASEMA, ORGANISAATIO JA VARAINHOITO KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

26 artikla

Oikeuskelpoisuus

1. Europol on oikeushenkilö.

2. Europolilla on kaikissa jäsenvaltiossa laajin kansallisen lainsäädännön mukaan oikeushenkilöillä oleva oikeuskelpoisuus. Europol voi erityisesti hankkia ja luovuttaa kiinteää tai irtainta omaisuutta ja esiintyä kantajana ja vastaajana oikeudessa.

3. Europolilla on valtuudet tehdä sopimus toimipaikasta Alankomaiden kuningaskunnan kanssa ja tehdä 18 artiklan 6 kohdan nojalla vaadittavia salassapitosopimuksia sekä muita järjestelyjä 10 artiklan 4 kohdassa tarkoitettujen kolmansien valtioiden ja kolmansien elinten kanssa neuvoston tämän yleissopimuksen ja Euroopan unionista tehdyn sopimuksen VI osaston mukaisesti yksimielisesti antamien sääntöjen rajoissa.

27 artikla

Europolin elimet

Europolin elimet ovat

- 1) hallintoneuvosto,
- 2) johtaja,
- 3) varainhoidon valvoja,
- 4) varainhoitokomitea.

28 artikla

Hallintoneuvosto

1. Europolilla on hallintoneuvosto.

Hallintoneuvosto

1) osallistuu Europolin tavoitteiden laajentamiseen (2 artiklan 2 kohta),

2) määrittää yksimielisesti yhteyshenkilöiden oikeudet ja velvollisuudet suhteessa Europoliin (5 artikla),

3) päättää yksimielisesti niiden yhteyshenkilöiden lukumäärästä, jotka jäsenvaltiot voivat lähettää Europoliin (5 artikla),

4) huolehtii tietokantoja koskevien sovelta-
missääntöjen valmistelusta (10 artikla),

5) osallistuu Europolin ja 10 artiklan 4 kohdassa tarkoitettujen kolmansien valtioiden ja ulkopuolisten elinten välisiä suhteita koskevien sääntöjen antamiseen (10, 18 ja 42 artikla),

6) määrittää yksimielisesti hakemistojärjestelmän järjestämistä koskevat yksityiskohtaiset säännöt (11 artikla),

7) hyväksyy kahden kolmasosan äänten enemmistöllä tietokantojen perustamista koskevat ohjeet (12 artikla),

8) voi ottaa kantaa yhteisen valvontaviranomaisen lausuntoihin ja kertomuksiin (24 artikla),

9) käsittelee kysymykset, jotka yhteinen valvontaviranomainen on saattanut sen käsiteltäväksi (24 artiklan 5 kohta),

10) sääntelee tietojärjestelmästä tehtävien pyyntöjen lainmukaisuutta koskevan valvontamenettelyn yksityiskohtia (16 artikla),

11) osallistuu johtajan ja apulaishohtajien nimittämiseen ja erottamiseen (29 artikla),

12) valvoo, että johtaja hoitaa tehtävänsä asianmukaisesti (7 ja 29 artikla),

13) osallistuu henkilöstösääntöjen hyväksymiseen (30 artikla),

14) osallistuu salassapitosuojaa koskevien sopimusten laatimiseen ja antaa suojaa koskevia määräyksiä (18 ja 31 artikla),

15) osallistuu talousarvion hyväksymiseen, mukaan lukien henkilöstösuunnitelma, tilintarkastus ja johtajan vastuuvapaus (35 ja 36 artikla),

16) hyväksyy yksimielisesti viisivuotisen taloussuunnitelman (35 artikla),

17) nimeää yksimielisesti varainhoidon valvojan ja valvoo hänen toimintaansa (35 artikla),

18) osallistuu varainhoitoasetuksen antamiseen (35 artikla),

19) hyväksyy yksimielisesti toimipaikkaa koskevan sopimuksen tekemisen (37 artikla),

20) antaa yksimielisesti Europolin työntekijöiden valtuuttamista koskevat säännöt,

21) tekee kahden kolmasosan enemmistöl-

lä päätöksen jäsenvaltion ja Europolin välisessä tai jäsenvaltioiden keskinäisessä riidassa, joka koskee lainvastaisesta tai virheellisesti tietojen käsittelystä johtuvan vastuun nojalla maksettavia korvauksia (38 artikla),

22) osallistuu yleissopimuksen mahdolliseen muuttamiseen (43 artikla),

23) huolehtii muista neuvoston sille antamista tehtävistä, erityisesti tämän yleissopimuksen soveltamista koskevien määräysten puitteissa.

2. Hallintoneuvostossa on yksi edustaja kustakin jäsenvaltiosta. Kullakin hallintoneuvoston jäsenellä on yksi ääni.

3. Jokainen hallintoneuvoston jäsen voi antaa sijaisen edustaa itseään; varsinaisen jäsenen poissa ollessa voi sijainen käyttää hänen äänioikeuttaan.

4. Euroopan yhteisöjen komissio kutsutaan osallistumaan hallintoneuvoston kokouksiin, mutta se ei osallistu äänestyksiin.

Hallintoneuvosto voi kuitenkin päättää, että se käsittelee asian komission jäsenen poissa ollessa.

5. Varsinaiset jäsenet ja varajäsenet valtuutetaan käyttämään eri jäsenvaltioiden asiantuntijoita avustajina tai neuvonantajina hallintoneuvoston tehdessä ratkaisuja.

6. Neuvoston puheenjohtajuutta hoitavan jäsenvaltion edustaja vastaa hallintoneuvoston puheenjohtajuudesta.

7. Hallintoneuvosto vahvistaa työjärjestyksensä yksimielisesti.

8. Äänestämättä jättäminen ei estä hallintoneuvostoa tekemästä yksimielisyyttä edellyttävää päätöstä.

9. Hallintoneuvosto kokoontuu vähintään kaksi kertaa vuodessa.

10. Hallintoneuvosto hyväksyy yksimielisesti vuosittain

1) kulunutta vuotta koskevan yleiskertomuksen Europolin toiminnasta,

2) Europolin toimintasuunnitelman, jossa otetaan huomioon jäsenvaltioiden toimintatarpeet ja niiden vaikutus Europolin talousarvion ja sen henkilöstöön.

Nämä kertomukset toimitetaan neuvostolle Euroopan unionista tehdyn sopimuksen VI osastossa määrättyä menettelyä noudattaen.

29 artikla

Johtaja

1. Neuvosto nimittää yksimielisesti Europolin johtajan, saatuaan hallintoneuvoston

lausunnon, neljäksi vuodeksi Euroopan unionista tehdyn sopimuksen VI osastossa määrättyä menettelyä noudattaen; sama henkilö voidaan valita kerran uudeksi neljän vuoden toimikaudeksi.

2. Johtajaa avustaa kaksi 1 kohdassa määrätyn menettelyn mukaisesti neljäksi vuodeksi nimitettyä apulaisjohtajaa; samat henkilöt voidaan valita kerran uudeksi toimikaudeksi. Johtaja määrää tarkemmin heidän tehtävänsä.

3. Johtaja vastaa

1) Europolin tehtävien täytäntöönpanosta,

2) juoksevasta hallinnosta,

3) henkilöstöhallinnosta,

4) hallintoneuvoston päätösten asianmukaisesta valmistelusta ja täytäntöönpanosta,

5) talousarvioesityksen, henkilöstösuunnitelman ja viisivuotisen taloussuunnitelman valmistelusta sekä Europolin talousarvion toteuttamisesta,

6) kaikista muista hänelle tässä yleissopimuksessa määrättyistä tai hallintoneuvoston antamista tehtävistä.

4. Johtaja on toiminnastaan vastuussa hallintoneuvostolle. Hän osallistuu hallintoneuvoston kokouksiin.

5. Johtaja on Europolin laillinen edustaja.

6. Neuvosto voi jäsenvaltioiden äänten kahden kolmasosan enemmistöllä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen VI osastossa määrättyä menettelyä noudattaen tehdä päätöksen johtajan tai apulaisjohtajien erottamisesta saatuaan hallintoneuvoston lausunnon.

7. Poiketen siitä, mitä 1 ja 2 kohdassa määrätään, johtajan ensimmäinen toimikausi on viisi vuotta, ensimmäisen apulaisjohtajan neljä vuotta ja toisen apulaisjohtajan kolme vuotta yleissopimuksen voimaantulosta.

30 artikla

Henkilöstö

1. Europolin johtajan, apulaisjohtajien ja työntekijöiden on hoidettava tehtäviään pitäen silmällä Europolin tavoitteita ja tehtäviä eivätkä he saa pyytää tai ottaa ohjeita milään hallitukselta, viranomaiselta tai Europolin ulkopuoliselta henkilöltä, jollei tämän yleissopimuksen määräyksistä muuta johdu ja sanotun kuitenkaan rajoittamatta Euroopan unionista tehdyn sopimuksen VI osaston määräysten soveltamista.

2. Johtaja on Europolin apulaisjohtajien ja työntekijöiden esimies. Hän nimittää työnte-

kijät ja erottaa heidät. Työntekijöitä valitessaan hän ottaa henkilökohtaisen soveltuvuuden ja ammatillisen pätevyyden lisäksi huomioon tarpeen varmistaa, että kaikkien jäsenvaltioiden kansalaiset ja Euroopan unionin viralliset kielet otetaan riittävästi huomioon.

3. Yksityiskohtaiset säännöt määrätään henkilöstösäännöissä, jotka neuvosto antaa yksimielisesti saatuaan hallintoneuvoston lausunnon ja Euroopan unionista tehdyn sopimuksen VI osastossa määrättyä menettelyä noudattaen.

31 artikla

Luottamuksellisuus

1. Europol ja jäsenvaltiot toteuttavat aiheelliset toimenpiteet varmistaa suojan salassa pidettävillä tiedoilla, jotka tämän yleissopimuksen mukaisesti kerätään Europolin tai joita vaihdetaan Europolin puitteissa. Neuvosto ja neuvostossa kokoontuvat jäsenvaltioiden edustajat antavat yksimielisesti hallintoneuvoston valmistelemat salassapitosuojaa koskevat säännöt, jotka annetaan neuvostolle Euroopan unionista tehdyn sopimuksen VI osastossa määrättyä menettelyä noudattaen.

2. Kun Europol on antanut jollekin henkilölle turvallisuuden kannalta arkaluonteisia tehtäviä, jäsenvaltiot sitoutuvat toteuttamaan Europolin johtajan pyynnöstä kansallista lainsäädäntöä noudattaen kyseisiä omia kansalaisiaan koskevia turvallisuustutkimuksia ja avustamaan toisiaan tässä tehtävässä. Kansallisten säännösten nojalla toimivaltainen viranomais on velvollinen välittämään Europolille ainoastaan turvallisuustutkimuksen päätelmät, jotka sitovat Europolia.

3. Kukin jäsenvaltio ja Europol voivat nimetä tietojen käsittelytehtävään Europolissa ainoastaan erityiskoulutuksen saaneita henkilöitä, joille on tehty turvallisuustutkimus.

32 artikla

Pidättymistä ja luottamuksellisuutta koskeva velvollisuus

1. Europolin elinten, niiden jäsenten, apulaisjohtajien, työntekijöiden ja yhteyshenkilöiden on pidättäydyttävä toimista ja mielipi-

teistä, jotka saattaisivat vahingoittaa Europolia tai vaarantaa sen toimintaa.

2. Europolin elimet, niiden jäsenet, apulaisjohtajat, työntekijät, yhteyshenkilöt sekä muut henkilöt, joille on nimenomaan määrätty pidättymistä tai luottamuksellisuutta koskeva velvollisuus, eivät saa antaa tehtäviään hoitaessaan tai toiminnassaan saamiaan tietoja kenellekään asiaan kuulumattomalle henkilölle tai julkisuuteen. Tämä ei koske tietoja, joiden sisältöä ei ole pidettävä salassa. Pidättymistä ja luottamuksellisuutta koskeva velvollisuus jatkuu tehtävien, työsovimuksen tai toiminaan päätyttyäkin. Europol ilmoittaa ensimmäisessä virkkeessä tarkoitetusta velvollisuudesta ja sen loukkaamisesta aiheutuvista rangaistusseuraamuksista; ilmoitus tehdään kirjallisesti.

3. Europolin elimet, niiden jäsenet, apulaisjohtajat, työntekijät, yhteyshenkilöt sekä henkilöt, joita 2 kohdan mukainen velvollisuus koskee, eivät saa ilman johtajan tai, jos kyse on johtajasta, hallintoneuvoston suostumusta antaa todistajanlausuntoa tai lausuntoa tuomioistuimessa tai oikeuslaitoksen ulkopuolisessa menettelyssä tiedoista, jotka he ovat saaneet tietoonsa tehtäviään hoitaessaan tai toimintansa yhteydessä.

Johtaja tai tarvittaessa hallintoneuvosto ottaa yhteyttä tuomioistuimeen tai muuhun toimivaltaiseen elimeen tarvittavien toimenpiteiden toteuttamiseksi siihen elimeen sovellettavan kansallisen lainsäädännön suhteen, jossa asia on vireillä, joko todistamismenettelyn muuttamiseksi siten, että tietojen luottamuksellisuus taataan, tai, jos se kansallisen lain mukaan on sallittua, jotta tietojen luovuttamisesta voisi kieltäytyä, jos Europolin tai jonkin jäsenvaltion keskeinen etu sitä edellyttää.

Jos jäsenvaltion lainsäädännössä säädetään oikeudesta kieltäytyä todistamasta, todistamaan kutsutuille henkilöille on annettava todistamiseen asianmukaisesti lupa. Luvan antaa johtaja, ja jos hänet on itse kutsuttu todistamaan, hallintoneuvosto. Jos yhteyshenkilö on kutsuttu todistamaan Europolilta saamista tiedoista, lupa annetaan sen jäsenvaltion suostumuksella, josta yhteyshenkilö on kotoisin.

Jos ilmenee, että todistaminen voi käsittää myös jäsenvaltion välittämiä tietoja tai tietoja, jotka ilmeisesti koskevat jotain jäsenvaltiota, tältä jäsenvaltiolta on saatava lausunto ennen luvan antamista.

Luvan todistaa saa evätä ainoastaan, jos se

on tarpeen Europolin tai asianomaisten jäsenvaltioiden ehdottoman välttämättömien etujen turvaamiseksi.

Tämä velvoite jatkuu heidän tehtävistään erottuaankin ja heidän työsopimuksensa tai tehtäviensä hoidon päätyttyäkin.

4. Kukin jäsenvaltio käsittelee 2 ja 3 kohdassa tarkoitettujen pidättymistä ja luottamuksellisuutta koskevien velvollisuuksien loukkaamista salassapitovelvollisuutta koskevan oman lainsäädäntönsä tai luottamuksellista aineistoa koskevien säännöstensä mukaisesti.

Tarvittaessa kukin jäsenvaltio antaa viimeistään tämän yleissopimuksen tullessa voimaan kansallisessa lainsäädännössään 2 ja 3 kohdassa tarkoitetun pidättäytymistä koskevan velvollisuuden tai salassapitovelvollisuuden rikkomista koskevien seuraamusten määrittämiseksi tarvittavat säännökset tai määräykset. Näiden säännösten ja määräysten on oltava myös sovellettavissa kyseisen jäsenvaltion virkamiehiin, jotka tehtävään hoitaessaan ovat yhteydessä Europoliin.

33 artikla

Kielet

1. Hallintoneuvostolle tiedoksi annettavat kertomukset sekä muut asiakirjat ja aineisto on toimitettava kaikilla Euroopan yhteisön virallisilla kielillä; hallintoneuvoston työkielinä ovat Euroopan unionin viralliset kielet.

2. Euroopan unionin toimielinten käännöskeskus hoitaa Europolin toiminnassa tarpeelliset käännöstyöt.

34 artikla

Tietojen antaminen Euroopan parlamentille

1. Neuvoston puheenjohtajana toimiva valtio toimittaa vuosittain Euroopan parlamentille erityiskertomuksen Europolin työskentelystä. Euroopan parlamenttia kuullaan tätä yleissopimusta mahdollisesti muutettaessa.

2. Neuvoston puheenjohtajana toimiva valtio tai sen nimeämä edustaja noudattaa Euroopan parlamentin suhteen pidättyvyyden ja salassapidon velvoitetta.

3. Tässä artiklassa määrätyt velvoitteet eivät rajoita kansallisten parlamenttien oi-

keuksia, Euroopan unionista tehdyn sopimuksen K.6 artiklan soveltamista eivätkä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen VI osaston nojalla suhteessa Euroopan parlamenttiin noudatettavien yleisten periaatteiden soveltamista.

35 artikla

Talousarvio

1. Europolin kaikki tulot ja menot, mukaan lukien yhteisen valvontaviranomaisen ja sen 24 artiklan mukaan perustetun sihteeristön aiheuttamat menot, on arvioitava jokaista varainhoitovuotta varten ja ne on kirjattava talousarvioon; talousarvioon liitetään henkilöstösuunnitelma. Varainhoitovuosi alkaa 1 päivänä tammikuuta ja päättyy 31 päivänä joulukuuta.

Talousarvion tulojen ja menojen on oltava tasapainossa.

Viisivuotinen taloussuunnitelma laaditaan talousarvion kanssa samanaikaisesti.

2. Talousarvion menot katetaan jäsenvaltioiden maksamilla rahoitusosuuksilla sekä satunnaisilla muilla tuloilla. Jäsenvaltioiden maksettavaksi tuleva rahoitusosuus määräytyy sen mukaan, mikä niiden bruttokansantulon osuus on jäsenmaiden yhteenlasketusta bruttokansantulosta talousarvion laatimista edeltävänä vuonna. Bruttokansantulolla tässä kohdassa tarkoitetaan markkinahintaisen bruttokansantuotteen laatimisen yhtenäistämistä 13 päivänä helmikuuta 1989 annetussa neuvoston direktiivissä 89/13/0/ETY, Euratom määriteltä bruttokansantuloa.

3. Johtaja laatii talousarvioesityksen sekä esityksen henkilöstösuunnitelmaksi seuraavaa varainhoitovuotta varten viimeistään 31 päivänä maaliskuuta kunakin vuonna, sekä Europolin varainhoitokomitean käsittelyn jälkeen esittää ne yhdessä viisivuotisen taloussuunnitelmaesityksen kanssa hallintoneuvostolle.

4. Hallintoneuvosto vahvistaa viisivuotisen taloussuunnitelman. Hallintoneuvosto tekee päätöksensä yksimielisesti.

5. Neuvosto vahvistaa Europolin talousarvion Euroopan unionista tehdyn sopimuksen VI osastossa määrätyn menettelyn mukaisesti sekä kuultuaan hallintoneuvostoa viimeistään 30 päivänä kesäkuuta kutakin varain-

hoitovuotta edeltävänä vuonna. Neuvosto tekee päätöksensä yksimielisesti. Samoin menetellään lisätalousarvioita tai korjaavia talousarvioita käsiteltäessä. Talousarvion hyväksyminen neuvostossa velvoittaa jokaisen jäsenvaltion maksamaan määrätyn ajan kuluessa sille kuuluvan rahoitusosuuden.

6. Johtaja toteuttaa talousarviota 9 kohdassa tarkoitettua varainhoitoasetuksen määräysten mukaisesti.

7. Menositoumuksia ja maksusuorituksia sekä tulojen toteutusta ja tulouttamista valvoo varainhoidon valvoja, jonka hallintoneuvosto nimittää yksimielisesti ja joka on vastuussa hallintoneuvostolle. Varainhoitoasetuksessa voidaan säätää, että varainhoidon valvoja voi valvoa tiettyjä tuloja tai menoja jälkikäteen.

8. Varainhoitokomitea muodostuu kunkin jäsenvaltion lähettämästä edustajasta, jonka on oltava talousarviokysymyksiin perehtynyt asiantuntija. Komitean tehtävänä on valmistella talousarvioon ja rahoitukseen liittyvät päätökset.

9. Neuvosto vahvistaa yksimielisesti Euroopan unionista tehdyn sopimuksen VI osastossa määrätyn menettelyn mukaisesti varainhoitoasetuksen, jossa määritellään erityisesti talousarvion laatimiseen, muuttamiseen ja toteuttamiseen liittyvät yksityiskohtaiset säännöt samoin kuin kyseisen toteuttamisen valvontaa koskevat yksityiskohtaiset säännöt sekä jäsenvaltioiden rahoitusosuuksien maksamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt.

36 artikla

Tilintarkastus

1. Kaikki Europolin talousarvioon kirjatut tulo- ja menotilit samoin kuin vastaavien ja vastattavien tase tarkastetaan vuosittain varainhoitoasetuksen mukaisesti. Tätä varten johtaja antaa kertomuksen tilikauden päättämisestä viimeistään 31 päivänä toukokuuta seuraavana vuonna.

2. Tilintarkastuksen suorittaa yhteinen kolmijäseninen tarkastuskomitea, jonka jäsenet Euroopan yhteisöjen tilintarkastustuomioistuimen nimeää puheenjohtajansa esityksestä. Jäsenien toimikausi kestää kolme vuotta; jäsenet seuraavat toisiaan aakkosjärjestyksessä siten, että joka vuosi nimetään uusi jäsen komiteassa jo kolme vuotta olleen tilalle. Poiketen siitä, mitä toisessa virkkeessä mää-

rätään, sen jäsenen toimikausi, joka arvonnän jälkeen on

- ensimmäisellä sijalla, on kaksi vuotta,
- toisella sijalla, on kolme vuotta ja
- kolmannella sijalla, on neljä vuotta,

muodostettaessa ensimmäistä yhteistä tarkastuskomiteaa Europolin aloitettua toimintansa. Mahdolliset tilintarkastuksesta johtuvat kustannukset kirjataan 35 artiklassa tarkoitettuun talousarvioon.

3. Yhteinen tilintarkastuskomitea esittää neuvostolle Euroopan unionista tehdyn sopimuksen VI osastossa määrätyn menettelyn mukaisesti tarkastuskertomuksen päätyneestä tilikaudesta; johtajalla ja varainhoidon valvojalla on mahdollisuus antaa etukäteen lausuntonsa tarkastuskertomuksesta, ja tästä lausunnosta keskustellaan hallintoneuvostossa.

4. Europolin johtaja antaa yhteisen tarkastuskomitean jäsenille kaikki tiedot ja kaiken sen avun, jota nämä tarvitsevat tehtävänsä suorittamiseksi.

5. Neuvosto antaa johtajalle vastuuvapauden kyseisen tilikauden talousarvion toteuttamisesta, sen jälkeen kun se on tutkinut tilikauden päättämisestä tehdyn kertomuksen.

6. Varainhoitoasetuksessa täsmennetään tilintarkastuksen yksityiskohtaiset säännöt.

37 artikla

Toimipaikkaa koskeva sopimus

Europolin toimipaikan sijaintia ja sen sijaintivaltion tehtäväksi tulevia suorituksia koskevat määräykset samoin kuin Europolin sijaintivaltiossa sen elinten jäseniin, sen apulaisjohtajiin, sen henkilöstöön ja perheenjäseniin sovellettavat erityissäännöt vahvistetaan hallintoneuvoston yksimielisen hyväksynnän jälkeen toimipaikkaa koskevassa Europolin ja Alankomaiden kuningaskunnan välisessä sopimuksessa.

VI OSASTO

VASTUU JA OIKEUSSUOJA

38 artikla

Vastuu tietojen laittomasta tai virheellisestä käsittelystä

1. Jäsenvaltiot ovat vastuussa kansallisen

lainsäädännön mukaisesti Europolin tallettaminen tai käsittelemien tietojen oikeudellisista tai asiavirheistä johtuvista henkilöille aiheutuneista vahingoista. Vahinkoa kärsineellä on oikeus vaatia korvausta ainoastaan jäsenvaltiolta, jossa vahingon aiheuttanut seikka on tapahtunut, osoittamalla vaateensa asianomaisen kansallisen lainsäädännön nojalla toimivaltaisille tuomioistuimille. Jäsenvaltio ei voi vedota siihen, että toinen jäsenvaltio on välittänyt virheelliset tiedot vapautuakseen vastuusta, joka sille kuuluu sen kansallisen lain mukaan vahingon kärsintää osapuolta kohtaan.

2. Jos tietojen oikeudellinen tai asiavirhe aiheutuu virheellisestä välittämisestä tai siitä, että yksi tai useampi jäsenvaltio on jättänyt noudattamatta tässä yleissopimuksessa määrättyjä velvoitteita, tai että Europol on tallettanut ne tai käsitellyt niitä laittomasti tai virheellisesti, Europolin tai asianomaisten jäsenvaltioiden on korvattava pyynnöstä maksettava määrä, jollei jäsenvaltio, jonka alueella vahingollinen seikka tapahtui, ole käyttänyt tietoja tämän yleissopimuksen vastaisesti.

3. Jäsenvaltion ja Europolin tai kahden jäsenvaltion välinen periaatetta tai tämän korvauksen määrää koskeva erimielisyys käsitellään hallintoneuvostossa, joka tekee päätöksensä kahden kolmasosan enemmistöllä.

39 artikla

Muu vastuu

1. Europolin sopimusperusteinen vastuu määräytyy asianomaiseen sopimukseen sovellettavan lain mukaisesti.

2. Muun kuin sopimusperusteisen vastuun alalla Europolin on riippumatta 38 artiklan mukaisesta korvausvelvollisuudesta korvattava elintensä, apulaisjohtajien tai työntekijöiden tehtäviään suorittaessaan aiheuttamat vahingot, sikäli kuin vahinko voidaan lukea heidän syykseen. Mitä edellä määrätään, ei rajoita muiden jäsenvaltioiden lainsäädännön mukaisten oikeussuojakeinojen käyttämistä.

3. Vahinkoa kärsineellä henkilöllä on oikeus vaatia, että Europol luopuu toimen suorittamisesta tai peruuttaa sen.

4. Vuoden 1968 Brysselin yleissopimuksen asiaa koskevia määräyksiä sovelletaan sen

määrittelemiseksi, mikä kansallinen tuomioistuin on toimivaltainen käsittelemään riidan, joka koskee tässä artiklassa tarkoitettua Europolin vastuuta.

40 artikla

Riitojen ja erimielisyyksien ratkaiseminen

1. Jäsenvaltioiden väliset tämän yleissopimuksen tulkintaa tai soveltamista koskevat erimielisyydet on ensimmäisessä vaiheessa tutkittava neuvostossa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen VI osastossa määrättyä menettelyä noudattaen ratkaisun saavuttamiseksi.

2. Jos ratkaisua ei ole voitu löytää kuuden kuukauden määräajan kuluessa, erimielisyyden osapuolina olevat jäsenvaltiot sopivat menettelyistä, joiden mukaan kyseinen erimielisyys ratkaistaan.

3. Euroopan yhteisöjen tilapäiseen ja avustavaan henkilöstöön sovellettavaa järjestelmää koskevassa lainsäädännössä tarkoitettuja valituskeinoja koskevia määräyksiä sovelletaan vastaavasti Europolin henkilöstöön.

41 artikla

Erioikeudet ja vapaudet

1. Europolilla, elinten jäsenillä, sen apulaisjohtajilla ja työntekijöillä on tehtävänsä suorittaessaan tarpeelliset erioikeudet ja vapaudet sen pöytäkirjan mukaisesti, jossa määritellään kaikissa jäsenvaltioissa sovellettavat säännöt.

2. Alankomaiden kuningaskunta ja muut jäsenvaltiot sopivat samalla tavoin muiden jäsenvaltioiden lähettämille yhteyshenkilöille samoin kuin heidän perheenjäsenilleen tehtävien moitteettoman ja asianmukaisen suorittamisen kannalta Europolissa tarpeellisista erioikeuksista ja vapauksista.

3. Neuvosto hyväksyy Euroopan unionista tehdyn sopimuksen VI osastossa määrättyä menettelyä noudattaen yksimielisesti 1 kohdassa tarkoitettua pöytäkirjan, jonka jäsenvaltiot hyväksyvät kukin valtiosääntönsä asettamien vaatimusten mukaisesti.

VII OSASTO

LOPPUMÄÄRÄYKSET

42 artikla

Suhteet kolmansiin maihin ja kolmansiin elimiin

1. Europol luo yhteistyösuhteet ja ylläpitää niitä 10 artiklan 4 kohdan 1-3 alakohdassa tarkoitettujen kolmansien elinten kanssa siltä osin kuin se on tarpeellista sen 3 artiklassa määriteltävien tehtävien suorittamiseksi. Hallintoneuvosto hyväksyy yksimielisesti näitä suhteita koskevat säännöt. Tämä määräys ei kuitenkaan rajoita 10 artiklan 4 ja 5 kohdan ja 18 artiklan 2 kohdan soveltamista; henkilötietoja vaihdettaessa on noudatettava tämän yleissopimuksen II-IV osaston määräyksiä.

2. Lisäksi Europol voi luoda ja ylläpitää suhteita 10 artiklan 4 kohdan 4, 5, 6 ja 7 alakohdassa tarkoitettujen kolmansien valtioiden ja kolmansien elinten kanssa siltä osin kuin se on tarpeellista 3 artiklassa määriteltävien tehtävien suorittamiseksi. Neuvosto vahvistaa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen VI osastossa määrättyä menettelyä noudattaen yksimielisesti, saatuaan hallintoneuvoston lausunnon, ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettuja suhteita koskevat säännöt. Mitä 1 kohdan kolmannessa virkkeessä määrätään, sovelletaan soveltuvien osin.

43 artikla

Yleissopimuksen muuttaminen

1. Neuvosto antaa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen VI osastossa määrättyä menettelyä noudattaen jäsenvaltion aloitteesta ja saatuaan hallintoneuvoston lausunnon yksimielisesti Euroopan unionista tehdyn sopimuksen K.1 artiklan 9 kohdan mukaisesti tämän yleissopimuksen muutokset, ja se suosittaa jäsenvaltioille niiden hyväksymistä niiden valtiosääntöjen asettamien vaatimusten mukaisesti.

2. Muutokset tulevat voimaan tämän yleissopimuksen 45 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

3. Kuitenkin neuvosto voi yksimielisesti ja Euroopan unionista tehdyn sopimuksen VI osastossa määrättyä menettelyä noudattaen jäsenvaltion aloitteesta päättää saatuaan asiasta hallintoneuvoston lausunnon lisätä,

muuttaa tai täydentää liitteessä olevien rikollisuuden muotojen määritelmiä. Se voi myös päättää sisällyttää siihen uusia rikollisuuden muotojen määritelmiä.

4. Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri ilmoittaa muutosten voimaantulopäivän kaikille jäsenvaltioille.

44 artikla

Varaumat

Tähän yleissopimukseen ei voi tehdä varaumia.

45 artikla

Voimaantulo

1. Jäsenvaltioiden on hyväksyttävä tämä yleissopimus valtiosääntöjensä asettamien vaatimusten mukaisesti.

2. Jäsenvaltiot ilmoittavat tallettajalle valtiosääntöjensä asettamien vaatimusten mukaisten, tämän yleissopimuksen hyväksymiseksi tarvittavien menettelyjen saattamisesta päätökseen.

3. Tämä yleissopimus tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun on kulunut kolme kuukautta sen valtion tekemästä 2 kohdassa tarkoitettua ilmoituksesta, joka oli Euroopan unionin jäsen neuvoston hyväksyessä tämän yleissopimuksen tekemistä koskevan säädöksen ja joka viimeisenä suoritti tämän muodollisuuden.

4. Europol aloittaa tämän yleissopimuksen mukaisesti toimintansa vasta, kun viimeinen 5 artiklan 7 kohdassa, 10 artiklan 1 kohdassa, 24 artiklan 7 kohdassa, 30 artiklan 3 kohdassa, 31 artiklan 1 kohdassa, 35 artiklan 9 kohdassa, 37 artiklassa ja 41 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuista toimista tulee voimaan, sanotun kuitenkin rajoittamatta tämän artiklan 2 kohdan soveltamista.

5. Europolin huumausaineyksikön toiminta päättyy Europolin aloittaessa toimintansa Europolin huumausaineyksikön perustamisesta 10 päivänä maaliskuuta 1993 hyväksytyn yhteisen toiminnan mukaisesti. Europolista tulee kaikkien niiden Europolin huumausaineyksikön yhteisestä talousarviosta rahoitettujen välineiden omistaja, jotka Europolin huumausaineyksikkö on kehittänyt tai tuottanut tai jotka toimipaikan sijaintivaltio

on antanut sen pysyvään käyttöön ilmaiseksi, sekä kaikkien sen itsenäisesti hoitamien arkistojen ja tietojärjestelmien omistaja.

6. Jäsenvaltiot toteuttavat kansallista lainsäädäntöään noudattaen tämän yleissopimuksen tekemistä koskevan neuvoston säädöksen antamisesta alkaen yksin tai yhdessä kaikki Europolin toiminnan aloittamiseksi tarvittavat valmistelevat toimenpiteet.

46 artikla

Uusien jäsenvaltioiden liittyminen

1. Tähän yleissopimukseen voi liittyä jokainen valtio, josta tulee Euroopan unionin jäsen.

2. Tämän yleissopimuksen teksti, joka on laadittu Euroopan unionin neuvostossa liittyvän valtion kielellä, on todistusvoimainen.

3. Liittymisasiakirjat tallennetaan tallettajan huostaan.

4. Tämä yleissopimus tulee voimaan siihen liittyneen valtion osalta seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun on kulunut kolme kuukautta liittymiskirjan tallettamispäivästä, tai yleissopimuksen voimaantulopäivänä, jos se ei vielä ole tullut voimaan edellä mainitun määräajan päättyessä.

47 artikla

Tallettaja

1. Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri on tämän yleissopimuksen tallettaja.

2. Tallettaja julkaisee tätä yleissopimusta koskevat ilmoitukset, asiakirjat tai tiedoksiannot Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä.

Tämän vakuudeksi alla mainitut täysivaltaiset edustajat ovat allekirjoittaneet tämän yleissopimuksen.

Tehty Brysselissä kahdentenakymmenentenäkuudentena päivänä heinäkuuta vuonna tuhatyhdeksänsataayhdeksänkymmentäviisi yhtenä ainoana kappaleena englannin, espanjan, hollannin, iirin, italian, kreikan, portugalin, ranskan, ruotsin, saksan, suomen ja tanskan kielellä kaikkien näiden tekstien ollessa yhtä todistusvoimaiset, ja se talletetaan Eu-

roopan unionin neuvoston pääsihteeristön arkistoon.

2 ARTIKLASSA TARKOITETTU LIITE

Luettelo muista törkeistä kansainvälisen rikollisuuden muodoista, joita Europol voi käsitellä 2 artiklan 2 kohdassa määrättyjen lisäksi ja 2 artiklan 1 kohdassa ilmaistuja Europolin tavoitteita noudattaen:

Henkeen, ruumiilliseen kokemattomuuteen ja vapauteen kohdistuvat rikokset:

- tahallinen henkirikos, pahoinpitely ja vakavan ruumiinvamman aiheuttaminen
- laiton ihmisen elinten ja kudosten kauppa
- ihmisryöstö, panttivangiksi ottaminen
- rotusorto ja vierasviha

Kansallisuusomaisuuteen, julkiseen omaisuuteen kohdistuvat rikokset ja petokset:

- järjestäytynyt varkausrikollisuus
- kulttuuriomaisuuden, mukaan lukien antiikki- ja taide-esineiden laiton kauppa
- kavallus ja petos
- varojen salakuljetus ja kiristys
- tuotteiden luvaton väärentäminen ja jäljentäminen

- hallinnollisten asiakirjojen väärentäminen ja kaupankäynti väärennöksillä
- rahan ja maksuvälineiden väärentäminen,
- tietotekniikkarikollisuus
- lahjonta.

Laiton kauppa ja ympäristöön kohdistuva rikollisuus:

- laiton ase-, ammus- ja räjähteiden kauppa
- suojeltujen eläinlajien laiton kauppa
- suojeltujen kasvilajien ja kasvinosien laiton kauppa
- ympäristölle vaarallinen rikollisuus
- hormonivalmisteiden ja muiden kasvua edistävien aineiden laiton kauppa.

Europolin toimivalta jonkin tässä luetellun rikollisuuden osalta merkitsee 2 artiklan 2 kohdan mukaisesti lisäksi, että se on toimivaltainen käsittelemään siitä aiheutuvaa rahanhankintaa sekä sen liitännäisrikoksia.

Yleissopimuksen 2 artiklan 2 kohdassa lueteltujen rikollisuuden muotojen osalta tässä yleissopimuksessa tarkoitetaan

- ydin- ja radioaktiivisiin aineisiin liittyvillä rikoksilla Wienissä ja New Yorkissa 3 päivänä maaliskuuta 1980 allekirjoitettua ydinaineiden fyysistä suojelua koskevan

yleissopimuksen 7 artiklan 1 kohdassa lueteltuja rikoksia, jotka koskevat Euratomin perustamissopimuksen 197 artiklassa ja 15 päivänä heinäkuuta 1980 annetussa direktiivissä 80/836/Euratom määriteltyjä ydin- ja/tai radioaktiivisia aineita,

- laittomalla maahantulolla toimintaa, jolla pyritään ansaitsemistarkoituksessa tahallisesti helpottamaan sellaisten henkilöiden pääsyä Euroopan unionin jäsenvaltioiden alueelle sekä siellä oleskelua ja työhönottoa, jotka eivät ole jäsenvaltioiden kansalaisia, ja henkilöiden, joilla ei ole oikeutta tulla alueelle, maahantuloon sovellettavien sääntöjen ja olosuhteiden vastaista toimintaa,

- ihmiskaupalla henkilön saattamista toisen henkilön tosiasiallisen ja laittoman vallan alaiseksi väkivaltaa tai uhkausta käyttäen tai viranomaisen asiakirjaa väärinkäyttäen taikka vilpillisin menettelyin tarkoituksena erityisesti toisten prostituutiosta hyötyminen, alaikäisten seksuaalinen hyväksikäyttö tai heihin kohdistuva väkivalta tai lapsen hylkäämiseen liittyvä kauppa,

- varastettujen ajoneuvojen laittomaan kauppaan liittyvällä rikollisuudella henkilöautojen, kuorma-autojen, hinausautojen, kuorma-auton tai hinausauton lastin, linja-autojen, moottoripyörien, matkailuvaunujen, maataloudessa käytettävien ajoneuvojen, työmaalta ajoneuvoista irrotettujen osien varastamista tai kaappaamista ja näiden kätkemistä,

- laittomalla rahanpesulla Euroopan neuvoston Strasbourgissa 8 päivänä marraskuuta

1990 allekirjoitetun, rikoksen tuottaman hyödyn rahanpesua, etsintää, takavarikkoa ja menetetyksi tuomitsemista koskevan yleissopimuksen 6 artiklan 1 ja 3 kohdassa lueteltuja rikkomuksia.

Kansalliset toimivaltaiset viranomaiset arvioivat 2 artiklassa ja tässä liitteessä mainitut rikollisuuden muodot sen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti, jossa se ilmenee.

Lausumat

40 artiklan 2 kohtaan

"Seuraavat jäsenvaltiot ovat sopineet, että tällaisessa tapauksessa ne antavat järjestelmällisesti kyseisen erimielisyyden Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen ratkaistavaksi:

- Belgian kuningaskunta
- Tanskan kuningaskunta
- Saksan liittotasavalta
- Helleenien tasavalta
- Espanjan kuningaskunta
- Ranskan tasavalta
- Irlanti
- Italian tasavalta
- Luxemburgin suurherttuakunta
- Alankomaiden kuningaskunta
- Itävallan tasavalta
- Portugalin tasavalta
- Suomen tasavalta
- Ruotsin kuningaskunta."

**EUROOPAN UNIONISTA TEHDYN SOPIMUKSEN K.3 ARTIKLAN
PERUSTEELLA TEHTY
PÖYTÄKIRJA
JOKA KOSKEE EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN
ENNAKKORATKAISUIN TAPAHTUVAA TULKINTAA EUROOPAN
POLIISIVIRASTON PERUSTAMISTA KOSKEVASTA YLEISSOPIMUKSESTA**

KORKEAT SOPIMUSPUOLET
OVAT SOPINEET seuraavista määräyksistä, jotka liitetään yleissopimukseen:

1 artikla

Euroopan yhteisöjen tuomioistuimella on tässä pöytäkirjassa vahvistettujen edellytysten mukaisesti toimivalta antaa ennakkoratkaisuja Euroopan poliisiviraston perustamista koskevan yleissopimuksen, jäljempänä 'Europol-yleissopimus', tulkinnasta.

2 artikla

1. Jäsenvaltiot voivat hyväksyä Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen toimivallan antaa ennakkoratkaisuja Europol-yleissopimuksen tulkinnasta jäljempänä 2 kohdan a tai b alakohdassa määritettyjen edellytysten mukaisesti julistuksessa, jonka ne voivat antaa joko tämän pöytäkirjan allekirjoitushetkellä tai minä tahansa muuna ajankohtana sen jälkeen.

2. Jäsenvaltio, joka antaa julistuksen tämän artiklan 1 kohdan nojalla, voi mainita joko, että

a) jokainen kyseisen jäsenvaltion tuomioistuin, jonka päätöksiin ei kansallisen lainsäädännön mukaan saa hakea muutosta, voi pyytää Euroopan yhteisöjen tuomioistuimelta ennakkoratkaisua sellaisesta käsiteltävänä olevaan asiaan liittyvästä kysymyksestä, joka koskee Europol-yleissopimuksen tulkintaa, jos tämä tuomioistuin katsoo, että kysymys on ratkaistava, jotta se voisi antaa asiassa päätöksen; tai että

b) jokainen kyseisen jäsenvaltion tuomioistuin voi pyytää Euroopan yhteisöjen tuomioistuimelta ennakkoratkaisua sellaisesta käsiteltävänä olevaan asiaan liittyvästä kysymyksestä, joka koskee Europol-yleissopimuksen tulkintaa, jos tämä tuomioistuin katsoo, että kysymys on ratkaistava, jotta asiaa voidaan antaa päätös.

3 artikla

1. Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen perussäännöstä tehtyä pöytäkirjaa ja tuomioistuimen työjärjestystä sovelletaan.

2. Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön nojalla jokainen jäsenvaltio on oikeutettu jättämään vastineita tai kirjallisia huomautuksia Euroopan yhteisöjen tuomioistuimelle 1 artiklassa tarkoitetuissa tapauksissa riippumatta siitä, onko se antanut julistuksen 2 artiklan mukaisesti.

4 artikla

1. Jäsenvaltiot hyväksyvät tämän pöytäkirjan valtiosääntöjensä asettamien vaatimusten mukaisesti.

2. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava talteenottajalle valtiosääntöjensä asettamien vaatimusten mukaisten, tämän pöytäkirjan hyväksymiseksi tarvittavien menettelyjen saattamisesta päätökseen sekä kaikista 2 artiklan mukaisesti annetuista julistuksista.

3. Tämä pöytäkirja tulee voimaan, kun on kulunut yhdeksänkymmentä päivää siitä, kun viimeinen valtio, joka oli Euroopan unionin jäsen neuvoston hyväksyessä tämän pöytäkirjan tekemistä koskevan säädöksen, teki 2 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen. Se tulee kuitenkin voimaan aikaisintaan samanaikaisesti Europol-yleissopimuksen kanssa.

5 artikla

1. Tähän pöytäkirjaan voi liittyä jokainen valtio, josta tulee Euroopan unionin jäsen.

2. Liittymisasiakirjat talletetaan talteenottajan haltuun.

3. Tämän pöytäkirjan teksti, joka on laadittu pöytäkirjaan liittyvän valtion kielellä Euroopan unionin neuvostossa, on todistusvoimainen.

4. Tämä pöytäkirja tulee voimaan siihen liittyneen valtion osalta, kun on kulunut yh-

deksänkymmentä päivää sen liittymisasiakirjan tallettamispäivästä, tai tämän pöytäkirjan voimaantulopäivänä, jos se ei vielä ole tullut voimaan edellä mainitun yhdeksänkymmenen päivän määräajan päättyessä.

6 artikla

Jokaisen valtion, josta tulee Euroopan unionin jäsen ja joka liittyy Europol-yleissopimukseen kyseisen yleissopimuksen 46 artiklan mukaisesti, on hyväksyttävä tämän pöytäkirjan määräykset.

7 artikla

1. Jokainen jäsenvaltio, joka on korkea sopimuspuoli, voi ehdottaa muutoksia tähän pöytäkirjaan. Kaikki muutosehdotukset toimitetaan talteenottajalle, joka välittää ne neuvostolle.

2. Neuvosto tekee muutokset ja suosittaa

jäsenvaltioille niiden hyväksymistä niiden valtiosääntöjen asettamien vaatimusten mukaisesti.

3. Tällä tavalla tehdyt muutokset tulevat voimaan 4 artiklan määräysten mukaisesti.

8 artikla

1. Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri on tämän pöytäkirjan talteenottaja.

2. Talteenottaja julkaisee tätä pöytäkirjaa koskevat ilmoitukset, asiakirjat tai tiedoksiannot Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä.

Tämän vakuudeksi alla mainitut täysivaltaiset edustajat ovat allekirjoittaneet tämän pöytäkirjan.

Tehty englannin-, espanjan-, hollannin-, iirin-, italian-, kreikan-, portugalin-, ranskan-, ruotsin-, saksan-, suomen- ja tanskankielisenä, ja jokainen teksti on yhtä todistusvoimainen.